

Spolufinancováno
Evropskou unií

PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA

A N A L Ý Z A

výkonu trestu obecně prospěšných prací (OPP) v regionu okresu Brno – město a okresu Brno – venkov

srpen 2024

zpracovala: Mgr. Petra Tulpová,
koordinátor projektu „Podpora výkonu alternativního trestu obecně prospěšných prací“
ESF OPZ+, CZ.03.02.02/00/22_004/0002948

Obsah

1.	ÚVOD	3
2.	Demografická analýza regionu	3
2.1	Stručná charakteristika Jihomoravského kraje	3
2.2	Charakteristika okresu Brno – město	4
2.2.1	Území	4
2.2.2	Obyvatelstvo	4
2.2.3	Národnostní zastoupení obyvatel	5
2.2.4	Vzdělanostní struktura obyvatel a vzdělávání	6
2.2.5	Zaměstnanost a příjmy	6
2.2.6	Kriminalita obecně	8
2.2.7	Vyloučené lokality	9
2.3	Charakteristika okresu Brno – venkov	12
2.3.1	Území	13
2.3.2	Obyvatelstvo	13
2.3.3	Národnostní zastoupení obyvatel	14
2.3.4	Vzdělanostní struktura obyvatel a vzdělávání	15
2.3.5	Zaměstnanost a příjmy	15
2.3.6	Kriminalita obecně	16
2.3.7	Vyloučené lokality	17
3.	Ukládání trestu OPP a jeho vykonatelnost	19
3.1	Stručné vyhodnocení ukládání trestu OPP v rámci Jihomoravského kraje	19
3.2	Ukládání trestu OPP a jeho vykonatelnost – středisko Brno	20
3.3	Ukládání trestu OPP a jeho vykonatelnost z pohledu praxe	26
4.	Údaje o odsouzených	34
5.	Údaje o poskytovatelích OPP	40
6.	Údaje o Službě, středisko Brno	49
7.	Seznam obrázků	51
8.	Seznam tabulek	51
9.	Seznam grafů	51

1. ÚVOD

Analýza výkonu trestu obecně prospěšných prací (dále jen AVTOPP) vznikla v rámci projektu Probační a mediační služby „Podpora výkonu alternativního trestu obecně prospěšných prací“ ve vybraných regionech České republiky. Cílem analýzy je popsat situaci v okrese Brno – město a okrese Brno – venkov, identifikovat specifika obou okresů a zaměřit se na silné stránky obou regionů v zajištění výkonu trestu OPP a popsat výzvy a možnosti, které jsou s uplatněním VTOPP spojeny.

V kapitole 1. Demografická analýza regionu je pojem Jihomoravský kraj uváděn jako územně samosprávný celek. V následujících kapitolách je pojem Jihomoravský kraj použit ve smyslu Jihomoravský soudní kraj.

2. Demografická analýza regionu

Demografická analýza regionu velmi stručně charakterizuje Jihomoravský kraj, podrobněji se zabývá charakteristikami okresu Brno – město a okresu Brno – venkov, které jsou zařazeny do výše uvedené analýzy. V kapitole jsou analyzovány demografické údaje vztahující se k uvedeným regionům a socioekonomické ukazatele, které se jeví jako zásadní ve vztahu k agendě OPP. Těmito ukazateli jsou především údaje o stavu obyvatelstva, oblast vzdělávání, národnostní zastoupení obyvatelstva, zaměstnanost a výše příjmu, obecné údaje o kriminalitě a informace o vyloučených lokalitách. Současně jsou zde uvedena i další data a zhodnocení dostupných dat daných regionů z hlediska demografických údajů.

2.1 Stručná charakteristika Jihomoravského kraje

Jihomoravský kraj se rozkládá v jihovýchodní části České republiky při hranicích s Rakouskem a Slovenskem. Kraj je vymezen okresy Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo a je rozdělen na 21 správních obvodů obcí s rozšířenou působností: Blansko, Boskovice, Brno, Břeclav, Bučovice, Hodonín, Hustopeče, Ivančice, Kuřim, Kyjov, Mikulov, Moravský Krumlov, Pohořelice, Rosice, Slavkov u Brna, Šlapanice, Tišnov, Veselí nad Moravou, Vyškov, Znojmo, Židlochovice.

Severní část Jihomoravského kraje má historicky rozvinutou industriální infrastrukturu, jižní část je tradiční zemědělský region. Jihomoravský kraj patří k regionům s výrazným ekonomickým potenciálem. Vytvořený hrubý domácí produkt kraje (HDP) představuje cca 11 % HDP České republiky.

Rozlohou 718 805 ha (9,1 % z celkové rozlohy ČR) se Jihomoravský kraj řadí na čtvrté místo v republice. Poloha kraje je z geografického hlediska strategická, nachází se na křižovatce transevropských silničních a železničních dálkových tras, v Brně je také mezinárodní letiště. Je také poměrně výhodná díky jeho postavení na historickém spojení mezi jihem a severem Evropy. V rámci EU Jihomoravský kraj sousedí s Rakouskem a se Slovenskem. V rámci republiky sousedí s krajem Jihočeským, Vysočinou, Pardubickým, Olomouckým a Zlínským.

Jihomoravský kraj čítá 673 obcí a měst a jeden vojenský újezd. V Jihomoravském kraji k 31.12.2023 žilo celkem **1 226 749 obyvatel**, z toho 600 541 mužů a 626 208 žen.

Věková struktura ukazuje, že průměrný věk obyvatele Jihomoravského kraje je 42,5 let (údaj k 31.12.2022), z toho u mužů 41,0 let a 43,9 let u žen.

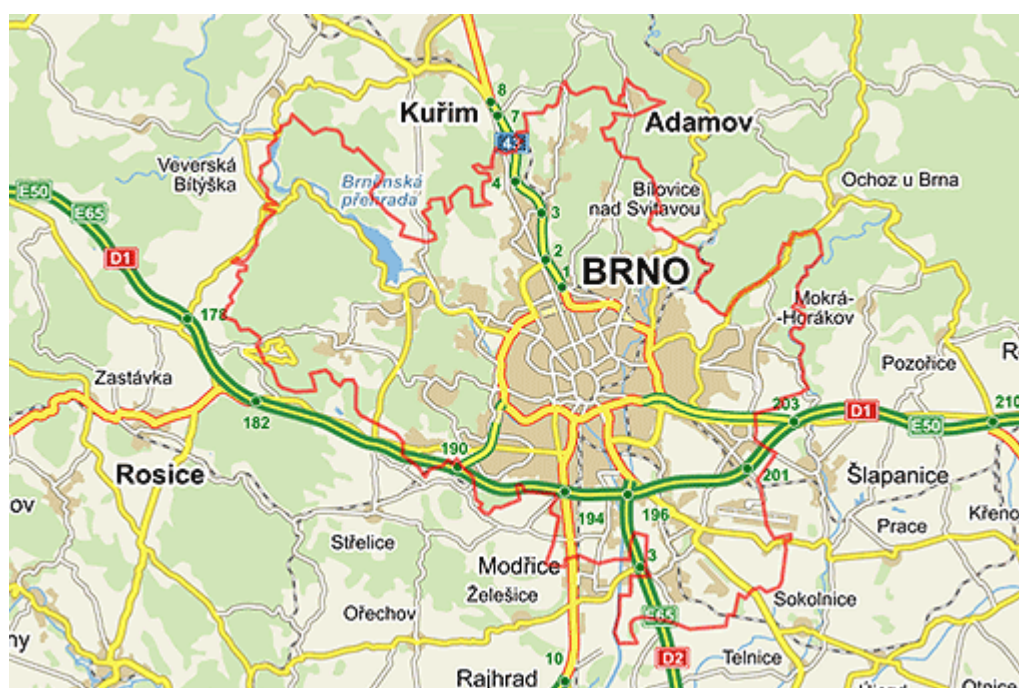
2.2 Charakteristika okresu Brno – město

Okres Brno-město je okres v Jihomoravském kraji. Jeho dřívějším sídlem bylo statutární město Brno. Státní správu na území okresu ovšem po roce 1992 nevykonával okresní úřad, ale brněnský magistrát. Město Brno je také stále jeho jedinou obcí a je současně správním, ekonomickým a kulturním centrem Jihomoravského kraje. Území okresu se též zcela kryje se správními obvody Brna jakožto **obce s rozšířenou působností** (tzv. malý okres) a **obce s pověřeným obecním úřadem**.

2.2.1 Území

Okres Brno – město má rozlohu **23 018 ha**, z této výměry činí orná půda celkem 4 852 ha, vinice 17 ha, zahrady 2 112 ha, ovocné sady 221 ha, trvalé travní porosty 334 ha, lesní pozemky 6 395 ha, vodní plochy 447 ha. Zástavba je v okrese Brno – město na ploše 2 130 ha a ostatní plochy představují v okrese Brno – město rozlohu 6 510 ha. Okres Brno – město je zcela obklopen okresem Brno – venkov. Jediným bodem sousedí i s okresem Blansko, a to na styku hranic katastrálních území Vranov u Brna, Útěchov u Brna, Bílovice nad Svitavou a Adamov.

Obrázek 1 Hranice okresu Brno – město, zdroj: www.mapy.cz

2.2.2 Obyvatelstvo

K 31.12.2023 žilo na území okresu Brno – město celkem **400 566 obyvatel**, z toho 194 046 mužů a 206 520 žen. Počet k 1.1.2023 činil 396 101 obyvatel, z toho 191 980 mužů a 204 121 žen. S ohledem na počet obyvatel je okres Brno – město okresem s největším počtem obyvatel v rámci Jihomoravského kraje. Z veřejné databáze Českého statistického úřadu s údaji od roku 2000 vyplývá, že na území okresu Brno – město dochází k pozvolnému nárůstu obyvatel žijících na jeho území, vyjma roků 2001–2003 a roků 2011–2016, kdy docházelo k jejich poklesu.

Z hlediska **věkového složení** obyvatel okresu Brno – město jsou zatím k dispozici pouze údaje k 31.12.2022, kdy k tomuto dni na území okresu žilo celkem 396 101 obyvatel, z toho ve věku 0-14 let celkem 63 010 obyvatel, ve věku 15-64 let 251 804 obyvatel a ve věku 65+ let 81 284 obyvatel. Mužů k uvedenému datu žilo na okrese celkem 191 980, z toho ve věku 0-14 let

32 327, ve věku 15-64 let 126 649 a ve věku 65+ let 33 004. Žen žilo na okrese celkem 201 121, z toho ve věku 0-14 let 30 683, ve věku 15-64 let 125 155 a ve věku 65+ let 48 283.

Průměrný věk na okrese Brno – město byl k 31.12.2022 ve výši 42,5 roku, z toho u mužů ve výši 40,7 roku a u žen ve výši 44,1 roku.

Tabulka 1 Vývoj počtu obyvatel okresu Brno-město od roku 2000 do roku 2023, zdroj ČSÚ

Počet obyvatel - vybrané území¹⁾

okres

Území: okres Brno-město

	Stav k 1. 1. (počáteční stav)			Stav k 1. 7. (střední stav)			Stav k 31. 12. (koncový stav)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
2023	396 101	191 980	204 121	398 688 ²⁾	193 152 ²⁾	205 536 ²⁾	400 566 ²⁾	194 046 ²⁾	206 520 ²⁾
2022	379 466	184 748	194 718	392 025	189 971	202 054	396 101	191 980	204 121
2021	378 244	183 606	194 638	378 424	184 000	194 424	379 466	184 748	194 718
2020	381 346	184 925	196 421	381 702	185 325	196 377	382 405	185 967	196 438
2019	380 681	184 048	196 633	380 654	184 307	196 347	381 346	184 925	196 421
2018	379 527	183 300	196 227	379 526	183 315	196 211	380 681	184 048	196 633
2017	377 973	182 549	195 424	378 358	182 789	195 569	379 527	183 300	196 227
2016	377 028	181 890	195 138	377 413	182 105	195 308	377 973	182 549	195 424
2015	377 440	181 885	195 555	376 915	181 805	195 110	377 028	181 890	195 138
2014	377 508	181 963	195 545	376 822	181 550	195 272	377 440	181 885	195 555
2013	378 327	182 418	195 909	377 214	181 841	195 373	377 508	181 963	195 545
2012	378 965	182 733	196 232	378 191	182 410	195 781	378 327	182 418	195 909
2011	379 871	183 100	196 771	378 968	182 674	196 294	378 965	182 733	196 232
2010	371 399	178 429	192 970	370 951	178 218	192 733	371 371	178 567	192 804
2009	370 592	177 588	193 004	371 367	178 424	192 943	371 399	178 429	192 970
2008	368 533	176 035	192 498	369 659	176 985	192 674	370 592	177 588	193 004
2007	366 680	174 592	192 088	366 812	174 914	191 898	368 533	176 035	192 498
2006	366 757	174 286	192 471	366 384	174 217	192 167	366 680	174 592	192 088
2005	367 729	174 520	193 209	366 904	174 257	192 647	366 757	174 286	192 471
2004	369 559	175 255	194 304	368 296	174 602	193 694	367 729	174 520	193 209
2003	370 505	175 288	195 217	369 715	175 117	194 598	369 559	175 255	194 304
2002	373 272	176 601	196 671	371 448	175 681	195 767	370 505	175 288	195 217
2001	376 746	178 414	198 332	375 265	177 721	197 544	373 272	176 601	196 671
2000	383 569	181 736	201 833	383 034	181 568	201 466	381 862	180 999	200 863

2.2.3 Národnostní zastoupení obyvatel

Relevantní data k národnostnímu zastoupení obyvatel okresu jsou **z roku 2021**, kdy proběhlo **Sčítání lidu, domů a bytů (dále jen SLDB 2021)**. V tomto roce a v době sčítání žilo na okrese Brno – město celkem **398 510 obyvatel**, z toho **194 454 mužů a 204 056 žen**. Počty osob hlásících se k jednotlivým národnostem jsou uvedeny podle toho, zda jde o osoby s jednou uvedenou národností nebo o osoby s jednou nebo dvěma národnostmi.

Podle statistických dat zpracovaných podle počtu osob s jednou uvedenou národností, tak z počtu 398 510 obyvatel okresu Brno – město se k **české národnosti** přihlásilo **177 729 osob**, k **moravské národnosti 56 111 osob**, k národnosti **slezské 182 osob**, ke **slovenské**

národnosti **6 937 osob**, **polskou** národnost uvedlo **445 osob** a **německou** národnost **172 osob**. **Romskou** národnost při sčítání uvedlo **191 osob**, dále **ukrajinskou** národnost celkem **4 129 osob**, **ruskou** národnost **1 433 osob** a **vietnamskou** národnost **1 376 osob**. **Žádnou** národnost neuvedlo celkem **103 961 osob**.

Statistika zpracovaná podle počtu osob s jednou nebo dvěma národnostmi uvádí, že z počtu 398 510 obyvatel okresu se k **české** národnosti přihlásilo celkem **212 404 osob**, k **moravské** národnosti **84 632 osob**, ke **slezské** národnosti celkem **560 osob**, ke **slovenské** národnosti **10 189 osob**, k **polské** národnosti **733 osob**, k **německé** národnosti **596 osob** a k **romské** národnosti **1 037 osob**. K **ruské** národnosti se přihlásilo **1 883 osob**, k **ukrajinské** národnosti **4 753 osob** a k **vietnamské** národnosti **1 736 osob**.

2.2.4 Vzdělanostní struktura obyvatel a vzdělávání

Obdobně jako u národnostního složení obyvatel okresu, je i u **posouzení vzdělanosti obyvatel** okresu nutno vycházet ze statistických dat zjištěných při **SLDB 2021**. K datu provedení SLDB 2021 žilo na území okresu celkem **338 171 obyvatel** ve věkové **kategorii 15+** (součet obvyklých statistických kategorií 15-64 let a 65+ let). Z tohoto počtu bylo dle statistických údajů zjištěných při sčítání celkem **1 330 obyvatel bez vzdělání**, **31 454 obyvatel se základním vzděláním** (včetně neukončeného), dále **67 607 obyvatel se středním vzděláním, včetně vyučení** (bez maturity), dále zde žilo celkem **107 116 obyvatel s úplným středním vzděláním** (s maturitou), a to včetně nástavbového a pomaturitního. S **vyšším odborným vzděláním a konzervatoř** žilo na okrese celkem **5 933 obyvatel**, **vysokoškolské vzdělání** mělo celkem **107 879 obyvatel**. Naopak při sčítání **neuvedlo žádnou z výše uvedených kategorií** vzdělání celkem **16 852 obyvatel**.

Z hlediska vzdělávání lze konstatovat, že okres Brno – město je druhým největším centrem vzdělávání v České republice, což samozřejmě přímo souvisí s tím, že Statutární město Brno je druhým největším městem České republiky (jediné město okresu Brno – město). Na území okresu je celkem **187 mateřských škol (MŠ)** a **121 základních škol (ZŠ)**, a to bez ohledu na zřizovatele (kraj, městská část, soukromé). Dále okres nabízí studium na celkem **64 středních školách (SŠ)**, opět bez ohledu na zřizovatele. Na území kraje lze také dále studovat na celkem **5 státních vysokých školách**, a to na Masarykově univerzitě (MUNI), Vysokém učení technickém v Brně (VUT), Mendelově univerzitě v Brně (MENDELU), Veterinární univerzitě Brno (VETUNI) a Janáčkově akademii múzických umění (JAMU). Další státní vysokou školou, kde lze studovat, je **Univerzita obrany (UNOB)**. Je to **jediná vysoká vojenská škola** v České republice, není to však právnická osoba jako jiné vysoké školy v okrese a ČR, ale je to organizační složka Ministerstva obrany ČR. Výkon práva, který k vysokým školám uplatňuje ministr školství, mládeže a tělovýchovy, přísluší u této vysoké školy ministru obrany.

Na okrese Brno – město je také několik **soukromých vysokých škol**, z nichž nejznámější jsou NEWTON UNIVERSITY a.s. a Vysoká škola STING, o.p.s. Obě vysoké školy se zaměřují především na studijní obory z oblasti podnikání, ekonomie a podnikového managementu.

2.2.5 Zaměstnanost a příjmy

Jihomoravský kraj patří k regionům s výrazným ekonomickým potenciálem. Vytvořený **hrubý domácí produkt kraje** představuje **11 % hrubého domácího produktu České republiky**. V kraji jsou služby dominujícím sektorem národního hospodářství, a to ve vyšší míře, než je průměr České republiky. K této situaci přispívá zejména **Brno**, jakožto **centrum terciérního sektoru a druhé populačně největší město v zemi**. **Podíl zaměstnaných osob ve službách** v kraji **dosahuje 64 %**. V minulosti **byl mnohem významnější průmysl**, který vykazuje v posledních letech **podíl zaměstnaných kolem 25 %**, což je oproti průměru ČR **mírně nižší hodnota**. Zbývající procenta připadají na **stavebnictví, na zemědělství, lesnictví a rybářství**.

Problematika zaměstnanosti je v dostupných materiálech Českého statistického úřadu (ČSÚ), Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) a Úřadu práce České republiky (ÚP ČR) sledována a vyhodnocována **pouze na krajské úrovni**, data jednotlivých okresů se doposud nepodařilo

v dostupných zdrojích vyhledat. Problematika **nezaměstnanosti** je v dostupných zdrojích již **řešena až na úroveň jednotlivých okresů**.

Okres Brno – město, resp. **město Brno je správním, ekonomickým a kulturním centrem Jihomoravského kraje**. Zaměstnanost ve městě je rozložena do širokého spektra odvětví, přičemž žádné z nich nemá na trhu práce dominantní postavení. Největší zaměstnavatelé ve městě vyvíjejí činnost v odvětvích terciární sféry (nemocnice, vysoké školy, dopravní organizace). V důsledku vysokého počtu pracovníků ve veřejné správě (úřady, policie, soudy), školství, zdravotnictví a sociální péči je podíl státu na zaměstnanosti ve městě značný. Takto vázaná pracovní síla je stabilní a méně ohrožena nezaměstnaností, což je při výrazných turbulencích na trhu práce pokládáno za značnou výhodu.

Úroveň nezaměstnanosti v okrese Brno – město se však dlouhodobě pohybuje nad celorepublikovým, a v posledních letech dokonce i nad celokrajským průměrem. Na **konci roku 2023** dosáhl podíl nezaměstnaných na **obyvatelstvu 15-64** let hodnoty **5,0 %** (kraj 4,4 %, ČR 3,7 %). Tento stav je podmíněn několika faktory. Jednak je pracovní trh města úzce provázán s jeho zázemím, kdy z okolních okresů denně do města dojíždí za prací cca 60 tis. osob a zdařile tak konkuruje místní pracovní síle, ale zejména je zde výrazná koncentrace osob sociálně vyloučených, které ztratily nebo ani nikdy neměly pracovní návyky. **Sociálně vyloučené lokality se nacházejí zejména na území městských částí Brno-střed a Brno-sever**. V městské části Brno-střed jsou navíc také evidovány osoby na "úřední adrese", z celkového počtu evidovaných tvoří cca čtvrtinu, přes 60 % z nich má přitom korespondenční adresu v jiných městských částech.

K **31.12.2023** bylo v evidenci úřadu práce na území okresu Brno – město evidováno celkem **13 619 uchazečů o práci**, z toho **dosažitelných ve věku 15–64 let bylo 12 486**, z tohoto počtu bylo **5 645 mužů a 6 841 žen**. Počet **absolventů škol a mladistvých** evidovaných na úřadu práce činil **celkem 630 osob**.

Problematika příjmů je příslušnými orgány (MPSV, ČSÚ) také vedena především na úrovni státu, pouze část údajů lze najít i do úrovně krajů, údaje pro jednotlivé okresy nelze z dostupných zdrojů dohledat. Ve **třetím čtvrtletí roku 2023** (údaje za 4. čtvrtletí nejsou doposud k dispozici) činila průměrná nominální mzda zaměstnanců (průměrná hrubá mzda) v národním hospodářství ČR částku ve výši **42 658,- Kč**, kdy je tato částka vypočítána na průměrný počet zaměstnanců, který v tomto případě činil **4 033,6 tis. zaměstnanců**. Ve stejném **období roku 2022** činila tato částka **39 848,- Kč** při průměrném počtu **4 017,3 tis. zaměstnanců**. V **Jihomoravském kraji** dosahovala průměrná výše hrubé mzdy částku **41 317,- Kč**, tedy byla o **3,23 % pod průměrem v ČR**.

Tabulka 2 Vývoj počtu uchazečů o práci, okres Brno – město od roku 2014 do roku 2023, zdroj ČSÚ

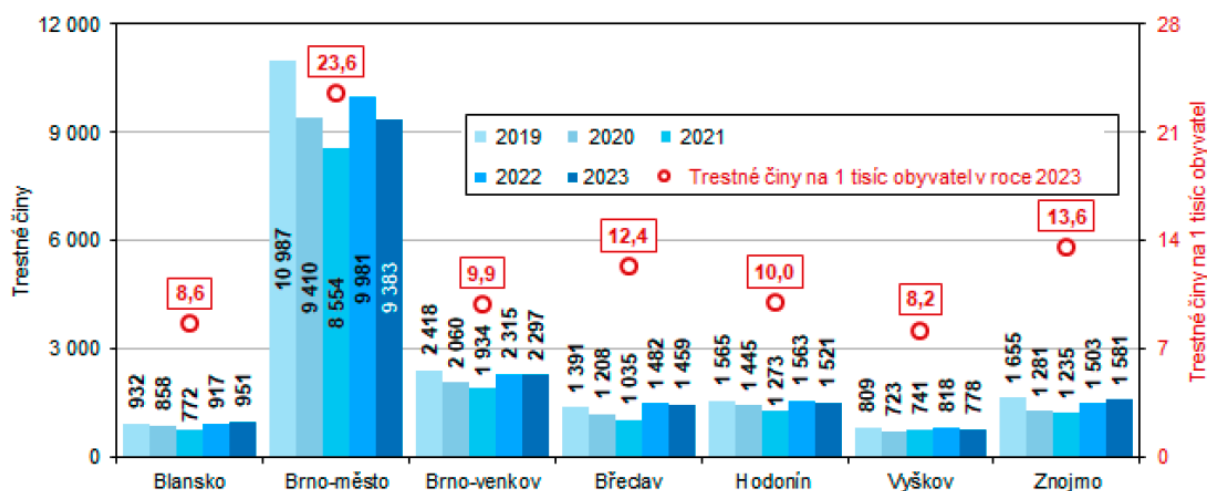
Podíl nezaměstnaných osob, pracovní místa v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)¹⁾

okres	Území: Brno-město									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce celkem	22 501	19 526	17 516	13 296	11 521	10 235	13 677	12 237	13 304	13 619
z toho:										
dosažitelní	21 694	18 723	16 501	12 134	10 380	9 035	12 586	11 080	12 137	12 486
muži	10 572	8 922	7 873	5 738	4 781	4 214	6 197	5 262	5 536	5 645
ženy	11 122	9 801	8 628	6 396	5 599	4 821	6 389	5 818	6 601	6 841

2.2.6 Kriminalita obecně

V roce 2023 Policie ČR zaznamenala téměř **18 000 trestných činů** (17 970 TČ) na území **Jihomoravského kraje**, což představuje meziročně **mírný pokles**, konkrétně o **3,3 %** (konkrétně o 609 skutků). Pokud jde v této problematice o území **okresu Brno – město**, tak podle ČSÚ počet registrovaných trestných činů v okrese Brno-město za poslední období **klesl z 9 981 na 9 383**. Přestože tato statistika může naznačovat míru poklesu kriminality, je důležité brát v potaz, že skutečný počet spáchaných činů může být výrazně vyšší než počet těch, které jsou registrovány. Avšak v kontextu regionálního srovnání kriminality se Jihomoravský kraj umístil na čtvrtém místě.

Graf 1 Registrované trestné činy v okresech Jihomoravského kraje, srovnání od roku 2019 do roku 2023, s přepočtem na 1 tisíc obyvatel, zdroj ČSÚ a Policejní prezidium ČR

Tabulka 3 Počet registrovaných trestných činů na území okresu Brno – město v letech 2005 až 2023, zdroj ČSÚ a Policejní prezidium ČR

Počet registrovaných trestných činů
okres

Území: Brno-město

	Kriminalita celkem	Obecná kriminalita	Hospodářská kriminalita	Loupeže	Vloupání do bytů a rodinných domů	Znásilnění	Vraždy
2005	17 586	14 492	2 192	238	553	14	7
2006	18 489	14 728	2 599	225	571	16	5
2007	18 610	14 017	2 740	228	465	17	8
2008	17 416	13 487	1 965	226	352	15	4
2009	16 042	12 411	1 728	250	542	18	6
2010	15 814	12 865	1 755	234	541	20	7
2011	16 069	13 066	1 869	256	409	33	11
2012	16 007	13 325	1 529	279	510	22	11
2013	16 227	13 211	1 738	225	580	28	13
2014	14 203	10 796	1 712	225	379	29	5
2015	12 918	9 930	1 631	142	370	16	6
2016	11 777	9 090	1 533	99	301	33	5
2017	10 809	8 686	1 259	94	381	24	6
2018	10 820	8 502	1 455	122	259	29	7
2019	10 987	8 498	1 551	132	254	26	10
2020	9 410	7 243	1 254	98	266	30	6
2021	8 554	7 155	684	126	165	30	7
2022	9 981	8 566	670	105	239	41	6
2023	9 383	8 014	664	127	151	30	7

V roce 2023 se brněnská policie potýkala hlavně s **loupežemi, krádežemi a vloupáními**, nejčastěji do motorových vozidel nebo do rodinných domů. Mezi další problematické jevy se řadí různé formy **vydírání, krádeže v obchodech a kapesní krádeže**.

Na okrese **Brno – město** jsou podle mapy Policie ČR identifikována místa s nejvyšší mírou kriminality v oblasti kolem **Hlavního nádraží** a brněnské čtvrti **Zábrdovice**. Za zvláště výrazné problematické jsou považovány ulice **Bratislavská** a **Cejl**. Policie ČR se v těchto částech města koncentruje na velký počet registrovaných protiprávních činů, které zahrnují jak přestupky, tak i trestné činy proti veřejnému pořádku, majetku a BESIP atd. Podle statistik jedna z významných lokalit města Brna, **Mendlovo náměstí**, zaznamenává kolem **čtyř set registrovaných trestných činů** za rok, naproti tomu oblast **Zábrdovic** eviduje až **pětkrát vyšší** počet trestných činů. Okolí **Hlavního nádraží** eviduje až **2 700** registrovaných trestných činů.

2.2.7 Vyloučené lokality

Problematiku vyloučených lokalit na okrese Brno – město lze dohledat především z dostupných materiálů **Ministerstva pro místní rozvoj ČR, konkrétně Odboru pro sociální začleňování (Agentura) tohoto ministerstva**. Agentura pro sociální začleňování je expertním nástrojem vlády ČR k zajištění podpory sociálního začleňování, zejména k podpoře vyšších a základních územně samosprávných celků, včetně jejich sdružení (územní celky, obce a jejich svazky) a jejich klíčových partnerů v nástrojích a politikách, které pomáhají v procesu sociální integrace obyvatel ohrožených sociálním vyloučením, nebo již v sociálním vyloučení žijících, ke snižování, či eliminaci sociálně vyloučených lokalit, a to v kontextu a zájmu celé obce a všech

jejích občanů. Tato agentura (resp. odbor ministerstva) byla zřízena v roce 2008, do struktury Ministerstva pro místní rozvoj byla začleněna od 1.1.2020.

Město Brno v této oblasti úzce spolupracuje s výše uvedenou Agenturou pro sociální začleňování. Další podklady lze čerpat ze „**Stručné analýzy sociálního vyloučení na území města Brna**“. Tato byla vytvořena na základě „**Analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČR**“ (veřejně publikována v roce 2015) a dalších analytických materiálů popisujících situaci sociálního vyloučení. Na základě těchto materiálů byl zpracován **Strategický plán sociálního začleňování města Brno pro období 2016-2019** (SPSZ 2016-2019), níže uvedená data vychází z tohoto strategického plánu.

Na území města Brna lze dle různých analýz evidovat celkem **sedm velkých sociálně vyloučených lokalit** (dále jen SVL) zásadnějšího rozsahu. K těmto lokalitám je nezbytné přičíst dalších **devět menších lokalit**, kde se vyskytují osoby ohrožené sociálním vyloučením nebo osoby sociálně vyloučené (**komerční ubytovny, izolované domy**). Z realizovaných výzkumných šetření je nezbytné zdůraznit to, že problematika sociálního vyloučení čím dál více zasahuje širokou společnost a **nelze ji spojovat s etnicitou**. Dle výzkumu GAC 2015 se počet sociálně vyloučených osob (dále jen SVO) žijících ve zkoumaných/označených lokalitách pohybuje kolem **8 000–9 000**. K danému číslu je však nezbytné přičíst i další osoby, které jsou rozmístěny na zbytku území města. Specifickou oblastí je **kvalifikovaný odhad osob/cizinců** pocházejících z tzv. **třetích zemí**, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením při počtu asi **1 500–2 000** (statistika dle kapacit sociálních služeb NNO, celkový počet cizinců z třetích zemí je asi 15 000). Výzkumná šetření odhadují počet osob ohrožených sociálním vyloučením či sociálně vyloučených v celkovém počtu kolem **12 000–15 000 jedinců**, žijících na celém **území města Brna**, z toho asi **1 000 sociálně vyloučených osob** žije na **ubytovnách**.

Tabulka 4 Velké sociálně vyloučené lokality s jejich vymezením, zdroj SPSZ 2016-2019

Lokalita	Městská část	Označení	Specifikace (vymezení ulicemi města)	Počet ohrožených obyvatel
1	Brno-střed/Brno sever	„Bronx“/Zábrdovice I	Cejl, Bratislavská, Francouzská Spolková, Příčnická, Stará Hvězdová, Přadlácká, Körnerova, Soudní, Milady Horákové	3-5 tis. Romů
2	Brno-sever	Husovice	Vranovská, Mostecká, Dukelská třída, Hájkova, Nováčkova, Dačického, Rotalova, nám. Republiky, Lieberzeitova, Jana Svobody	300-700 Romů, 1-2 tis. ohrožených sociálním vyloučením
3	Brno-střed	Staré Brno	Leitnerova, Hybešova, Václavská, Anenská, Kopečná, Křídlovická	200-400 Romů, 500 ohrožených sociálním vyloučením
4	Brno-jih	Komárov/Trnitá	Štěpánská, Cyrillská, Rumiště, Masná, Koželužská, Mlýnská, Přízova, Dornych, Zvonařka, Plotní, Konopná, Rosická	700 Romů, 1 000 ohrožených sociálním vyloučením
5a	Brno-střed	Staňkova/Lidická	Staňková, Lidická	150 Romů, 100 ohrožených sociálním vyloučením

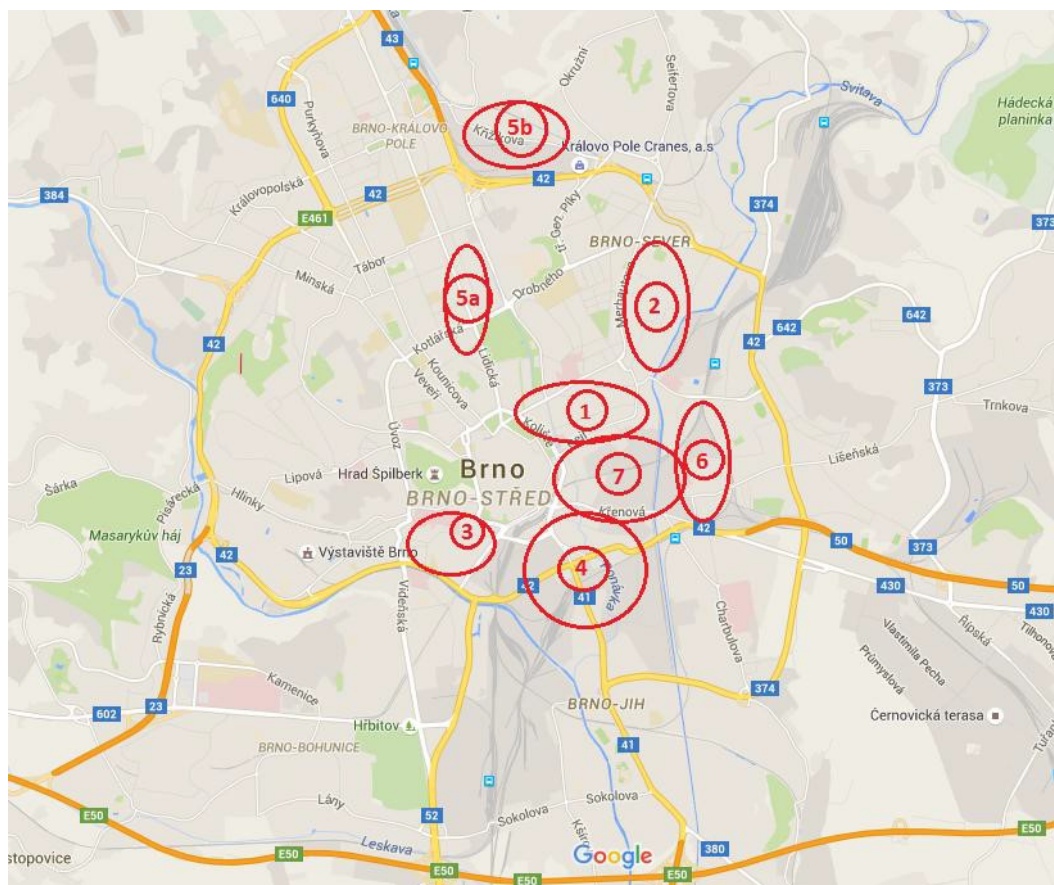
5b	Brno/ Královo Pole	Křižíkova	Křižíkova	100 Romů, 100 ohrožených sociálním vytlučením
6	Brno- Židenice	Židenice	Krokova, Kuldova, Životského	100 ohrožených sociálním vytlučením
7	Brno-střed/ Brno-sever	Zábrdovice II	Vlhká, Špitálka, Plynárenská, Stavební, Podnásepní, Křenová, Skořepka	800 Romů, 800-1 000 ohrožených sociálním vytlučením

Zbývajících **devět malých sociálně vyloučených lokalit** je soustředěno do prostoru komerčních ubytoven. Vzhledem k migračním procesům uvnitř těchto zařízení není možné stanovit statisticky přesnější počet obyvatel.

Tabulka 5 Malé sociálně vyloučené lokality (ubytovny) s jejich vymezením, zdroj SPSZ 2016-2019

Lokalita	Městská část	Specifikace	Počet ohrožených obyvatel
8	Brno-Židenice	Markéty Kuncové 3801/2	250-300
9	Brno-Maloměřice a Obřany	Jarní 52	cca 130
10	Brno-Židenice	Šámalova	100
11	Brno-jih	Masná	neuveđeno
12	Brno-střed	Pohoda (Vlhká)	cca 140
13	Brno-Královo Pole	Poděbradova 102	neuveđeno
14	Brno-sever	Dukelská 55	neuveđeno
15	Brno-Židenice	Šámalova (nelegální ubytovna)	Neuveđeno
16	Brno-Židenice	Šámalova – Heršpice	cca 40

Obrázek 2 Mapa rozložení velkých vyloučených lokalit na okrese Brno – město, zdroj SPSZ 2016-2019

V návaznosti na SPSZ 2016-2019 byl zpracován Plán sociálního začleňování statutárního města Brna na roky 2022-2027, kdy byly využity závěry z Evaluační zprávy Brno (autor Mgr. Barbora Knížková), která byla zpracována v dubnu 2021. Na základě této zprávy lze konstatovat, že počet sociálně vyloučených lokalit a osob v nich žijících se od roku 2015 (2016) příliš nezměnil, na základě realizovaných opatření v této problematice začalo v současné době docházet k mírnému poklesu osob žijících v těchto lokalitách.

2.3 Charakteristika okresu Brno – venkov

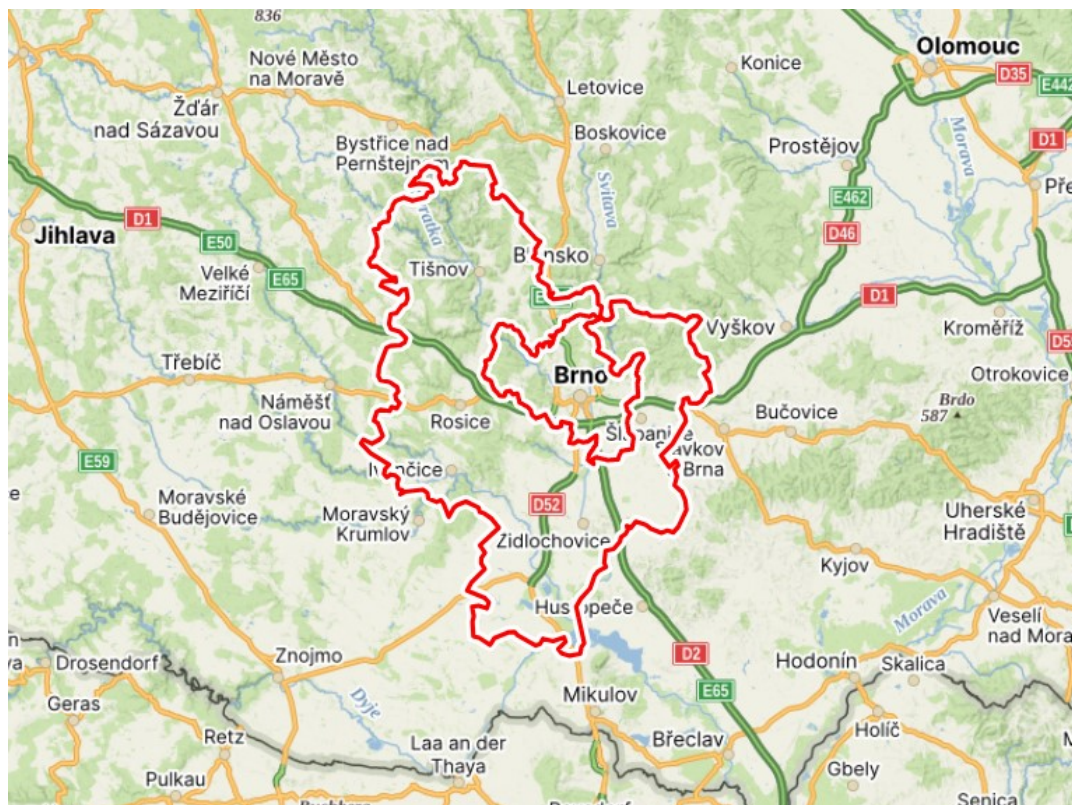
Okres Brno-venkov vznikl po reformě státní správy v roce 1960 a tvoří široký pás obklopující ze všech stran okres Brno – město. Jeho severní částí protékají **dvě velké řeky Svratka a Svitava** a po jejich soutoku pokračují jako řeka Svratka jižní částí okresu. K dalším významnějším vodním zdrojům patří **řeka Jihlava**, do které se u Ivančic zprava vlévá Rokytná a zleva Oslava. Na území okresu leží několik přírodních parků (např. Bobrava, Říčky, Údolí Bílého potoka) a maloplošných chráněných území, z nichž nejvýznamnější je jižní část **CHKO Moravský kras o rozloze 920 ha** (jeskyně Švédův stůl, Pekárna a Ochozská). Svým přírodním bohatstvím, množstvím lesů, členitostí i rozmanitostí krajinných prvků je okres Brno-venkov vyhledávanou oázou klidu, odpočinku a rekreace.

2.3.1 Území

Po zohlednění změn správního uspořádání k **1. 1. 2007** (sladění hranic okresů podle správních obvodů ORP) celková plocha okresu Brno-venkov dosáhla **1 499 km²**. Okres leží na rozhraní jihomoravských úvalů a prvních kopců Českomoravské a Drahanské vrchoviny. **Hraničí se sedmi okresy**: na severozápadě s okresem **Žďár nad Sázavou**, na severu s okresem **Blansko**, na východě s okresem **Vyškov**, na jihovýchodě s okresem **Břeclav**, na jihozápadě s okresem **Znojmo**, na západě s okresem **Třebíč** a uvnitř svého území s okresem **Brno-město**.

Obrázek 3 Hranice okresu Brno – venkov, zdroj: www.mapy.cz

2.3.2 Obyvatelstvo

K 31.12.2023 žilo na území okresu Brno – venkov celkem **233 529 obyvatel**, z toho **115 010 mužů** a **118 519 žen**. Z hlediska počtu obyvatel je okres Brno – venkov druhý nejlidnatější okres Jihomoravského kraje. Na území okresu Brno – venkov dochází k neustálému pozvolnému nárůstu obyvatel žijících na jeho území, vyjma roku 2021 (cca - 1 000 obyvatel).

Z hlediska **věkového složení** obyvatel okresu Brno – venkov jsou k dispozici pouze údaje k **31.12.2022**, kdy na území okresu k tomuto datu žilo celkem **231 056 obyvatel**, z toho ve věku **0-14 let celkem 42 949 obyvatel**, ve věku **15-64 let 145 297 obyvatel** a ve věku **65+ let 42 810 obyvatel**. **Mužů** k uvedenému datu žilo na okrese celkem **113 882**, z toho ve věku **0-14 let 21 937**, ve věku **15-64 let 73 696** a ve věku **65+ let celkem 18 249**. **Žen** žilo k 31.12. 2022 na okrese celkem **117 174**, z toho ve věku **0-14 let celkem 21 012**, ve věku **15-64 let 71 601** a ve věku **65+ let celkem 24 561 žen**.

Průměrný věk na okrese Brno – venkov byl k **31.12.2022** ve výši **41,2 roku**, z toho u **mužů** ve výši **40,0 roku** a u **žen** ve výši **42,3 roku**.

Tabulka 6 Vývoj počtu obyvatel okresu Brno – venkov od roku 2000 do roku 2023, zdroj ČSÚ

okres	Území: okres Brno-venkov								
	Stav k 1. 1. (počáteční stav)			Stav k 1. 7. (střední stav)			Stav k 31. 12. (koncový stav)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
2023	231 056	113 882	117 174	232 446	114 552	117 894	233 529	115 010	118 519
2022	225 514	111 587	113 927	229 804	113 320	116 484	231 056	113 882	117 174
2021	223 644	110 652	112 992	224 794	111 232	113 562	225 514	111 587	113 927
2020	224 642	111 140	113 502	225 631	111 703	113 928	226 442	112 072	114 370
2019	222 370	109 999	112 371	223 548	110 587	112 961	224 642	111 140	113 502
2018	219 903	108 750	111 153	221 227	109 448	111 779	222 370	109 999	112 371
2017	217 720	107 576	110 144	218 766	108 157	110 609	219 903	108 750	111 153
2016	215 311	106 403	108 908	216 622	107 071	109 551	217 720	107 576	110 144
2015	213 149	105 347	107 802	214 111	105 792	108 319	215 311	106 403	108 908
2014	210 729	104 075	106 654	211 958	104 704	107 254	213 149	105 347	107 802
2013	208 667	103 091	105 576	209 884	103 704	106 180	210 729	104 075	106 654
2012	206 501	102 063	104 438	207 838	102 678	105 160	208 667	103 091	105 576
2011	203 858	100 783	103 075	205 312	101 469	103 843	206 501	102 063	104 438
2010	200 909	99 002	101 907	202 078	99 559	102 519	203 216	100 139	103 077
2009	198 379	97 761	100 618	199 747	98 501	101 246	200 909	99 002	101 907
2008	195 644	96 471	99 173	196 800	96 965	99 835	198 379	97 761	100 618
2007	190 834	93 843	96 991	193 103	95 080	98 023	195 644	96 471	99 173
2006	173 579	85 291	88 288	174 382	85 616	88 766	175 151	86 012	89 139
2005	172 731	84 907	87 824	173 287	85 157	88 130	173 579	85 291	88 288
2004	163 253	80 133	83 120	164 310	80 588	83 722	165 692	81 404	84 288
2003	161 269	78 994	82 275	162 149	79 474	82 675	163 253	80 133	83 120
2002	160 017	78 463	81 554	160 754	78 818	81 936	161 269	78 994	82 275
2001	158 816	77 810	81 006	159 581	78 255	81 326	160 017	78 463	81 554
2000	158 974	77 822	81 152	159 130	77 882	81 248	159 415	78 037	81 378

2.3.3 Národnostní zastoupení obyvatel

Obdobně jako u okresu Brno – město jsou **relevantní data** k národnostnímu zastoupení obyvatel okresu Brno – venkov **z roku 2021**, kdy proběhlo **Sčítání lidu, domů a bytů** (dále jen SLDB 2021). V tomto roce a v době sčítání žilo na okrese **Brno – venkov** celkem **226 503 obyvatel**, z toho **112 477 mužů** a **114 026 žen**. Počty osob hlásících se k jednotlivým národnostem jsou uvedeny podle toho, zda jde o osoby s jednou uvedenou národností nebo o osoby s jednou nebo dvěma národnostmi.

Podle statistických dat zpracovaných podle počtu osob **s jednou uvedenou národností**, tak z počtu 226 503 obyvatel okresu Brno – venkov se k **české národnosti** hlásilo **102 744 osob**, k **moravské národnosti** **37 134 osob**, k národnosti **slezské** **36 osob**, ke **slovenské** národnosti **1 832 osob**, **polskou** národnost uvedlo **121 osob** a **německou** národnost **57 osob**. **Romskou národnost** při sčítání uvedlo **16 osob**, dále **ukrajinskou** národnost celkem **1 087 osob**, **ruskou** národnost **142 osob** a **vietnamskou** národnost 1 376 osob. **Žádnou** národnost neuvedlo celkem **63 587 osob**.

Statistika zpracovaná podle počtu osob **s jednou nebo dvěma národnostmi** uvádí, že z počtu 226 503 obyvatel okresu Brno – venkov se k **české národnosti** hlásilo celkem **120 035 osob**,

k **moravské** národnosti **52 626 osob**, ke **slezské** národnosti celkem **128 osob**, ke **slovenské** národnosti **3 130 osob**, k **polské** národnosti **187 osob**, k **německé** národnosti **188 osob** a k **romské** národnosti **96 osob**. K **ruské** národnosti se přihlásilo **233 osob**, k **ukrajinské** národnosti **1 300 osob** a k **vietnamské** národnosti **279 osob**.

2.3.4 Vzdělanostní struktura obyvatel a vzdělávání

Jak již bylo uvedeno v části věnované národnostnímu složení obyvatel okresu Brno – venkov, je i u posouzení vzdělanosti obyvatel tohoto okresu **nutno vycházet ze statistických dat zjištěných při SLDB 2021**. K datu provedení SLDB 2021 žilo na území okresu celkem **184 740 obyvatel** ve věkové kategorii **15+** (součet obvyklých statistických kategorií 15–64 let a 65+ let). Z tohoto počtu bylo dle statistických údajů zjištěných při sčítání celkem **706 obyvatel bez vzdělání**, **21 816 obyvatel se základním vzděláním** (včetně neukončeného), dále **58 881 obyvatel se středním vzděláním, včetně vyučení** (bez maturity), dále zde žilo celkem **56 620 obyvatel s úplným středním vzděláním** (s maturitou), a to včetně nástavbového a pomaturitního. S **vyšším odborným vzděláním a konzervatoří** žilo na okrese celkem **2 877 obyvatel**, **vyššího odborného vzdělání** mělo celkem **35 711 obyvatel**. Naopak při sčítání nevedlo **jakékoliv vzdělání celkem 8 129 obyvatel**.

Z hlediska vzdělávání je nutné uvést, že na okrese Brno – venkov **není žádná vysoká škola**, ať se již jedná o vysokou školu veřejnou, státní nebo soukromou. Na území okresu je celkem **142 mateřských škol (MŠ)** a **121 základních škol (ZŠ)**, a to bez ohledu na zřizovatele. Dále okres nabízí studium na celkem **11 středních školách (SŠ)**, opět bez ohledu na zřizovatele. K uvedenému počtu středních škol je potřebné uvést, že vzhledem k tomu, že je okres Brno – venkov druhý nejlidnatější okres Jihomoravského kraje, tak z hlediska středoškolského vzdělávání nabízí méně možností studia na středních školách než ostatní, a zejména menší, okresy Jihomoravského kraje (okres Blansko 13 středních škol, okres Hodonín 13 středních škol a okres Břeclav 12 středních škol). Z uvedeného plyne, že možnost získat vzdělání na střední škole je na okrese Brno – venkov nižší než v jiných okresech Jihomoravského kraje, a to především s ohledem na tu skutečnost, že jde o druhý nejlidnatější okres Jihomoravského kraje.

2.3.5 Zaměstnanost a příjmy

Již výše bylo uvedeno, že problematika zaměstnanosti je v dostupných materiálech Českého statistického úřadu (ČSÚ), Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) a Úřadu práce České republiky (ÚP ČR) sledována a vyhodnocována pouze na krajské úrovni, a je omezena pouze na data z pohledu nezaměstnanosti. Údaje k zaměstnanosti po jednotlivých okresech se nepodařilo z dostupných zdrojů dohledat. Problematika nezaměstnanosti je v dostupných zdrojích již řešena až na úroveň jednotlivých okresů.

K **31.12.2023** bylo v evidenci úřadu práce na území okresu Brno – venkov evidováno celkem **4 697 uchazečů o práci**, z toho **dosazitelných ve věku 15–64 let** bylo **4 361 osob**, z tohoto počtu bylo 2 202 mužů a **2 495 žen**. Počet **absolventů škol a mladistvých** evidovaných na úřadu práce činil **celkem 236 osob**.

Jak již bylo uvedeno v předchozí charakteristice okresu Brno – město, tak problematika příjmů je příslušnými orgány (MPSV, ČSÚ) také vedena především na úrovni státu, pouze část údajů lze najít i do úrovně krajů, údaje pro jednotlivé okresy nelze z dostupných zdrojů dohledat. Ve **třetím čtvrtletí roku 2023** (údaje za 4. čtvrtletí nejsou doposud k dispozici) činila **průměrná nominální mzda** zaměstnanců v národním hospodářství ČR částku ve výši **42 658,- Kč**, kdy je tato částka vypočítána na průměrný počet zaměstnanců, který v tomto případě činil **4 033,6 tis. zaměstnanců**. **Ve stejném období roku 2022** činila tato **částka 39 848,- Kč** při průměrném počtu **4 017,3 tis. zaměstnanců**. V **Jihomoravském kraji** dosahovala průměrná výše hrubé mzdy částku **41 317,- Kč**, tedy byla o **3,23 % pod průměrem v ČR**.

Tabulka 7 Vývoj počtu uchazečů o práci, okres Brno – venkov od roku 2014 do roku 2023, zdroj ČSÚ

Podíl nezaměstnaných osob, pracovní místa v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)¹⁾

okres

Území: Brno-venkov

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce celkem	9 023	7 352	6 300	4 691	3 988	3 735	5 036	4 444	4 580	4 697
z toho:										
dosažitelní	8 987	7 316	6 265	4 655	3 674	3 408	4 717	4 116	4 265	4 361
muži	4 400	3 491	3 029	2 223	1 752	1 707	2 327	1 940	1 935	2 037
ženy	4 587	3 825	3 236	2 432	1 922	1 701	2 390	2 176	2 330	2 324

2.3.6 Kriminalita obecně

Jak již v bodu 1.2.6. tohoto materiálu bylo uvedeno, tak v **roce 2023** Policie ČR zaznamenala téměř **18 000 trestných činů** (17 970 TČ) na celém území **Jihomoravského kraje**, což představuje meziročně **mírný pokles**, konkrétně o **3,3 %** (o 609 TČ). Pokud jde v této problematice o území **okresu Brno – venkov**, tak podle ČSÚ počet registrovaných trestných činů v okrese Brno – venkov za poslední období jen mírně **klesl z 2 315 na 2 297**, což oproti roku 2022 představuje **pokles o pouhých 0,78 %**, což je opravdu jen minimální pokles.

Tabulka 8 Registrované trestné činy v Jihomoravském kraji po jednotlivých okresech a druzích TČ, včetně objasněnosti za rok 2023, zdroj ČSÚ a Policejní prezidium ČR

	Registrované trestné činy celkem	z toho						Objasněné trestné činy
		obecné činy	z toho				hospodářské činy	
			násilné činy	krádeže vloupáním	krádeže prosté	ostatní majetkové činy		
Jihomoravský kraj	17 970	14 572	1 407	2 781	3 587	3 860	1 258	7 535
v tom okresy:								
Blansko	951	659	93	94	100	164	73	537
Brno-město ¹⁾	9 383	8 014	597	1 595	2 520	2 037	664	3 290
Brno-venkov	2 297	1 823	161	504	283	526	132	920
Břeclav	1 459	1 121	109	171	214	310	121	733
Hodonín	1 521	1 147	208	138	212	289	121	836
Vyškov	778	574	64	68	56	215	48	413
Znojmo	1 581	1 234	175	211	202	319	99	806

Nutno uvést, že do celkového počtu registrovaných trestných činů v Jihomoravském kraji jsou zahrnuty i trestné činy spáchané na železnici a v přijímacím středisku cizinců, což se okresu Brno – venkov netýká a je započítáno především ve statistice okresu Brno – město.

Tabulka 9 Počet registrovaných trestných činů na území okresu Brno – venkov v letech 2005 až 2023, zdroj ČSÚ a Policejní prezidium ČR

Počet registrovaných trestných činů
okres

Území: Brno-venkov

	Kriminalita celkem	Obecná kriminalita	Hospodářská kriminalita	Loupeže	Vloupání do bytů a rodinných domů	Znásilnění	Vraždy
2005	3 230	2 573	327	28	123	9	3
2006	3 423	2 685	288	24	153	5	2
2007	3 745	2 831	278	17	149	3	3
2008	3 471	2 572	249	15	115	1	-
2009	3 541	2 642	226	29	140	4	4
2010	3 643	2 875	254	22	150	7	4
2011	3 709	2 933	283	38	175	2	1
2012	3 534	2 775	280	23	131	7	3
2013	3 691	2 979	250	24	209	9	3
2014	3 408	2 571	269	22	109	6	4
2015	2 916	2 104	300	12	108	7	4
2016	2 422	1 729	238	4	103	6	4
2017	2 558	1 941	232	5	93	8	3
2018	2 464	1 860	234	9	89	10	-
2019	2 418	1 869	189	9	111	5	3
2020	2 060	1 560	158	7	105	7	1
2021	1 934	1 422	117	16	41	4	2
2022	2 315	1 808	126	12	74	20	-
2023	2 297	1 823	132	7	62	8	1

Obecně ke kriminalitě na okrese Brno – venkov platí závěry uvedené výše v části věnované kriminalitě na okrese Brno – město a v dostupných materiálech ČSÚ a Policie ČR.

2.3.7 Vyloučené lokality

Problematiku vyloučených lokalit na okrese **Brno – venkov** lze dohledat **poněkud složitěji**, protože z dostupných materiálů Ministerstva pro místní rozvoj ČR, konkrétně Odboru pro sociální začleňování (Agentura) tohoto ministerstva a dalších zdrojů vyplývá, že **tato problematika je sledována a analyzována především na úrovni Jihomoravského kraje**. Jak již bylo výše uvedeno, tak **podrobná data jsou zjistitelná u okresu Brno – město**, protože statutární město Brno **věnuje této problematice značnou pozornost**, už i vzhledem k tomu, že město **Brno patří** mezi města (okresy) **s nejvyšším indexem sociálního vyloučení**. U okresu Brno – venkov je tato situace ztížená, protože lze zjistit jen data u obcí (většinou u ORP – obcí s rozšířenou pravomocí, sdružení obcí, případně MAS apod.), a to jen tehdy pokud se do spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování aktivně zapojily, vydržely v této spolupráci a nadále aktivně spolupracují.

Agentura pro sociální začleňování vyvinula v rámci projektu „**Systémové zajištění sociálního začleňování**“ jednotný nástroj, který v sobě zahrnuje klíčové ukazatele z různých oblastí sociálního vyloučení a umožňuje tedy v celorepublikovém rozsahu míru zatížení sociálním vyloučením posoudit – **INDEX SOCIÁLNÍHO VYLOUČENÍ**. V českém prostředí je sociální vyloučení spojováno s oblastmi bydlení, vzdělávání, zaměstnanost a zadluženost. Důležitou roli hraje také takzvaná prostorová segregace, kdy mají lidé ve svém bydlišti zhoršený přístup k veřejným službám nebo také k možnostem pracovního uplatnění.

Škála indexu nabývá hodnot od 0 do 30 bodů, přičemž hodnota 0 znamená absenci nebo minimální rozsah sociálního vyloučení a hodnota 30 bodů nejvyšší míru zatížení sociálním vyloučením. Základní územní úrovní, k níž se index sociálního vyloučení vztahuje, reprezentují obce. Kategorizace indexu byla stanovena takto: N 0 až 1, N 2 až 7, N 8 až 11 a N 12 až 30. Kritická hodnota indexu je především v kategorii N 8 až 11 a N 12 až 30.

Poslední data k problematice indexu sociálního začleňování v Jihomoravském kraji byla získána z roku 2021 k jednotlivým ORP v rámci kraje, viz tabulka níže.

Tabulka 10 Index sociálního vyloučení – počty obcí Jihomoravského kraje v roce 2021, zdroj Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Petr Lang

SO ORP	N obcí 0 až 1	N obcí 2 až 7	N obcí 8 až 11	N obcí 12 až 30	CELKEM N obcí
Blansko	39	3	1		43
Boskovice	39	32	2		73
Brno				1	1
Břeclav	13	4	1		18
Bučovice	13	7			20
Hodonín	5	11	1	1	18
Hustopeče	27	1			28
Ivančice	14	2	1		17
Kuřim	7	2	1		10
Kyjov	12	29	1		42
Mikulov	8	8	1		17
Moravský Krumlov	20	13			33
Pohořelice	4	9			13
Rosice	19	5			24
Slavkov u Brna	12	6			18
Šlapanice	32	8			40
Tišnov	29	29	1		59
Veselí nad Moravou	6	15		1	22
Vyškov	22	19	1		42
Znojmo	42	57	9	3	111
Židlochovice	20	4			24
JHM	383	264	20	6	673
ČR	3608	2200	275	175	6258

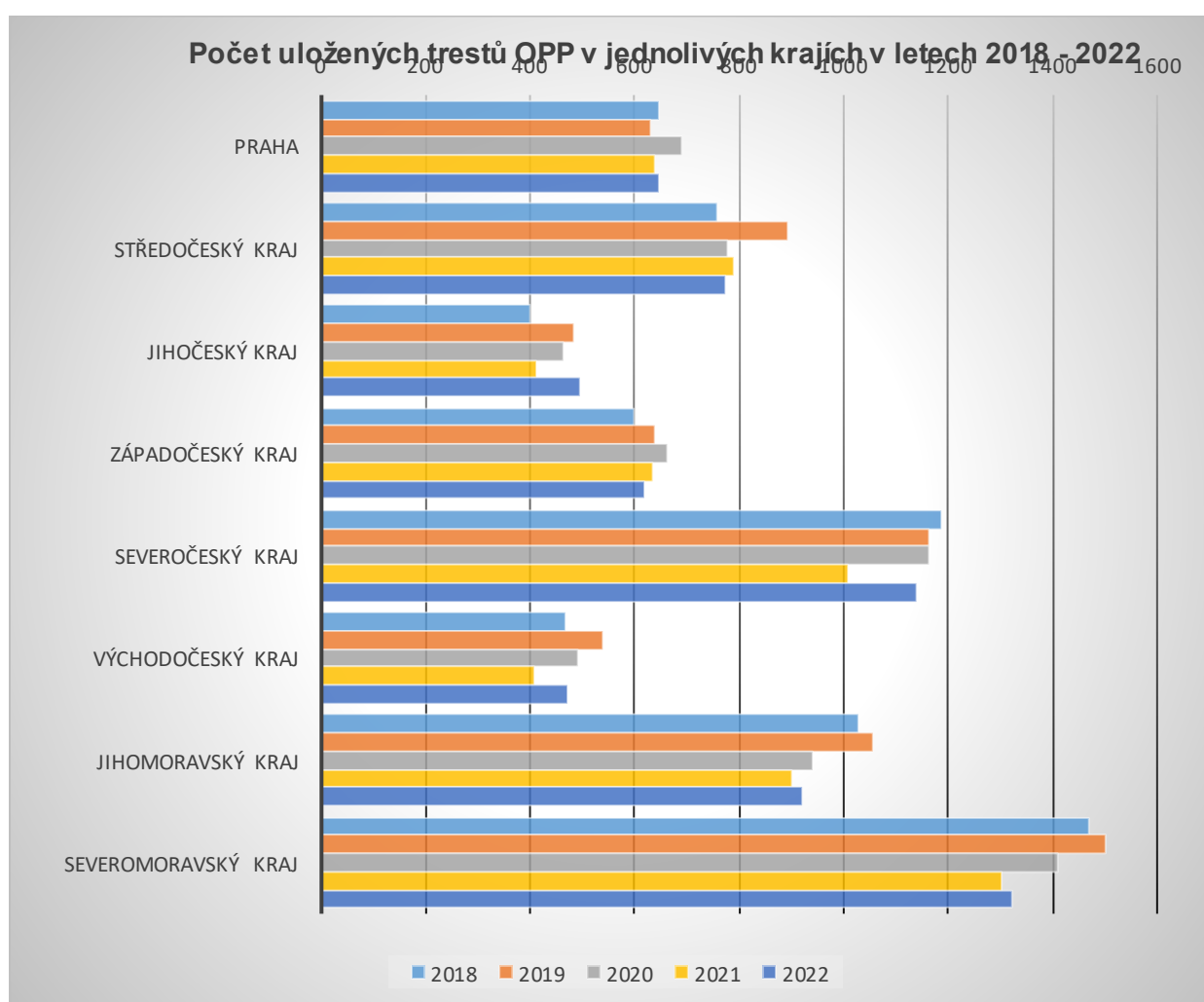
Z výše uvedené tabulky vyplývá, že v rámci Jihomoravského kraje v roce 2021 patřily mezi obce s nejvyšším indexem sociálního vyloučení ORP Znojmo (12 obcí), město Brno (jedna obec, město Brno jako celek), dále ORP Hodonín (2 obce) a ORP Veselí nad Moravou (1 obec, okres Hodonín). V kategorii N 8 až 11 se v rámci kraje jedná o ORP Blansko, Boskovice, Břeclav, Ivančice (okres Brno – venkov), Kuřim (okres Brno – venkov), Kyjov, Mikulov, Tišnov (okres Brno – venkov) a Vyškov. Naopak ORP Bučovice, Hustopeče, Moravský Krumlov, Pohořelice (okres Brno – venkov), Rosice (okres Brno – venkov), Slavkov u Brna, Šlapanice (okres Brno – venkov) a Židlochovice (okr. Brno – venkov) neměly na svém území žádnou takovou obec.

3. Ukládání trestu OPP a jeho vykonatelnost

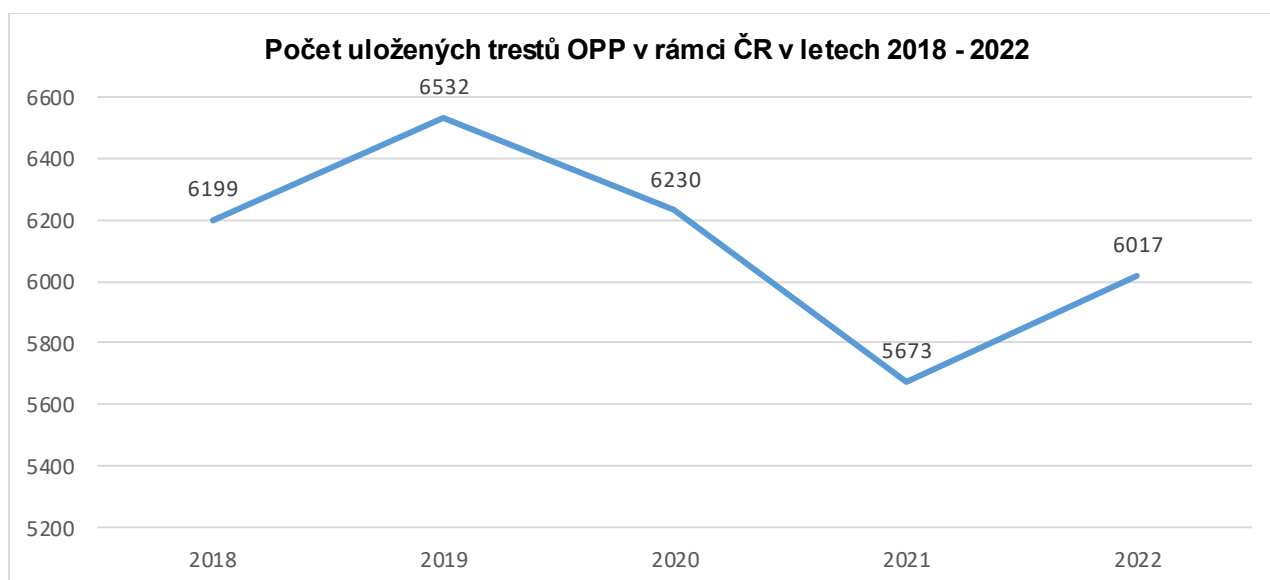
3.1 Stručné vyhodnocení ukládání trestu OPP v rámci Jihomoravského kraje

Z dostupných dat, která byla získána z Probačního rejstříku AIS PMS 6/2023 vyplývá, že v letech **2018 až 2022** bylo v **Jihomoravském kraji** uloženo celkem **4 845 trestů OPP** (což činí **15,8 % z celkového počtu uložených trestů OPP v ČR**). Je to **třetí nejvyšší počet** uložených trestů OPP v rámci ČR. **Nejvíce trestů OPP** bylo uloženo v **Severomoravském kraji** (7 008 trestů OPP, což činí 22,9 % z celkového počtu uložených trestů OPP v ČR) a **druhý nejvyšší počet trestů OPP** byl uložen v **Severočeském kraji** (5 659 trestů OPP, což činí 18,5 % z celkového počtu uložených trestů OPP v ČR). Z uvedených dat také mimo jiné vyplývá i drobná zajímavost, že v **obou moravských krajích** bylo uloženo celkem **38,7 %**, tedy téměř 40 %, z **celkového počtu uložených trestů** v ČR, což znamená, že trest OPP je zde poměrně častěji využíván než v ostatních krajích ČR, vyjma kraje Severočeského.

Graf 2 Uložené tresty OPP v jednotlivých krajích ČR v letech 2018–2022, vlastní tvorba

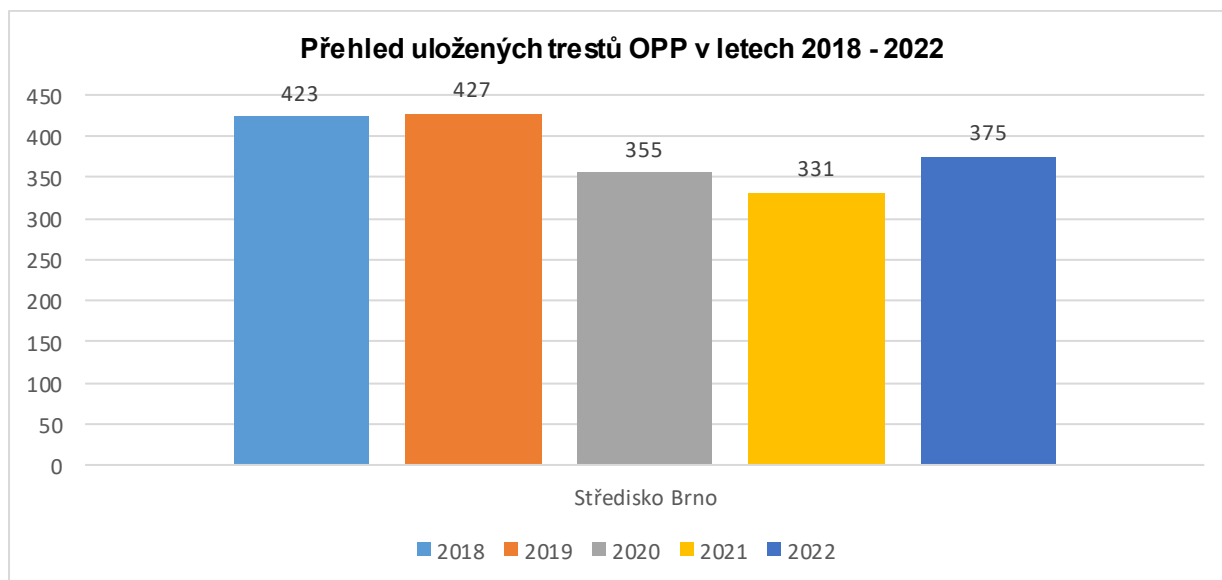
Graf 3 Počet uložených trestů OPP v rámci ČR v letech 2018–2022, vlastní tvorba

3.2 Ukládání trestu OPP a jeho vykonatelnost – středisko Brno

Z dat uvedených v Probačním rejstříku AIS PMS 6/2023 vyplývá, že v letech **2018 až 2022** bylo, na území v **působnosti Služby, středisko Brno** (území okresu Brno-město a okresu Brno-venkov), uloženo celkem **1 911 trestů OPP**, z toho v roce **2018 423 trestů OPP**, v roce **2019 427 trestů OPP**, v roce **2020 355 trestů OPP**, v roce **2021 331 trestů OPP** a v roce **2022 375 trestů OPP**.

Graf 4 Přehled uložených trestů OPP v letech 2018–2022 v působnosti Služby, středisko Brno, vlastní tvorba

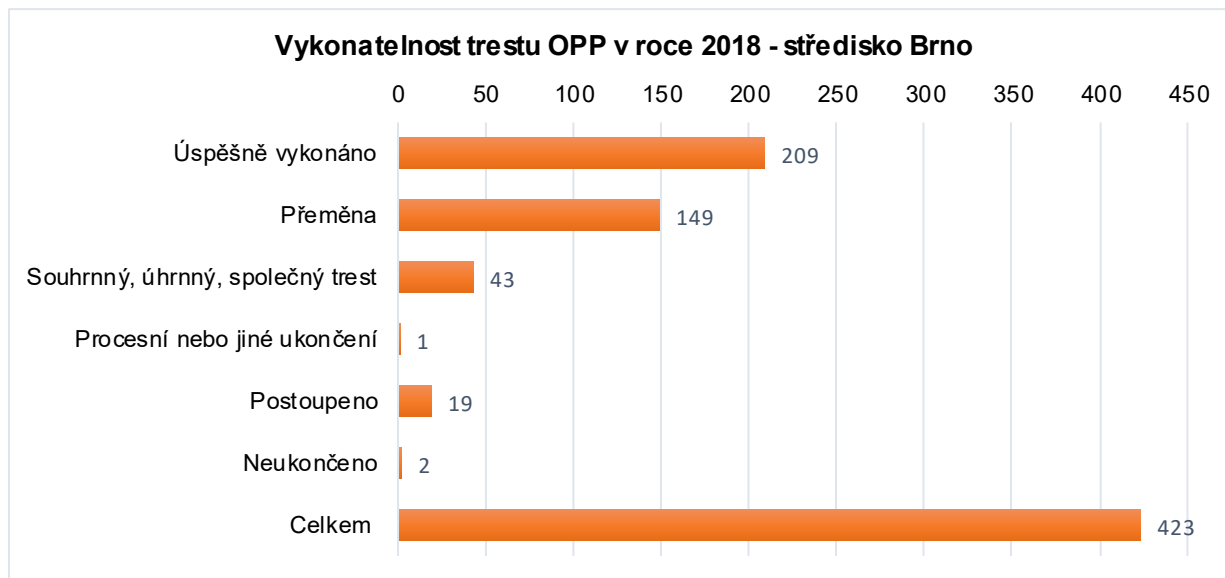

K posouzení problematiky vykonatelnosti trestu OPP jsou relevantní data k dispozici opět z Probačního rejstříku AIS PMS 6/2023, ovšem zatím pouze za období let 2018 až 2020. V roce **2018** bylo v působnosti Služby, středisko Brno, uloženo celkem **423 trestů OPP**, z nich bylo **209 úspěšně vykonáno** (tj. 49,4 % z celkového počtu udělených trestů OPP, dále jen uváděna hodnota v %), **149 trestů OPP bylo přeměněno** (tj. 35,2 %), ve **43 případech byl trest OPP**

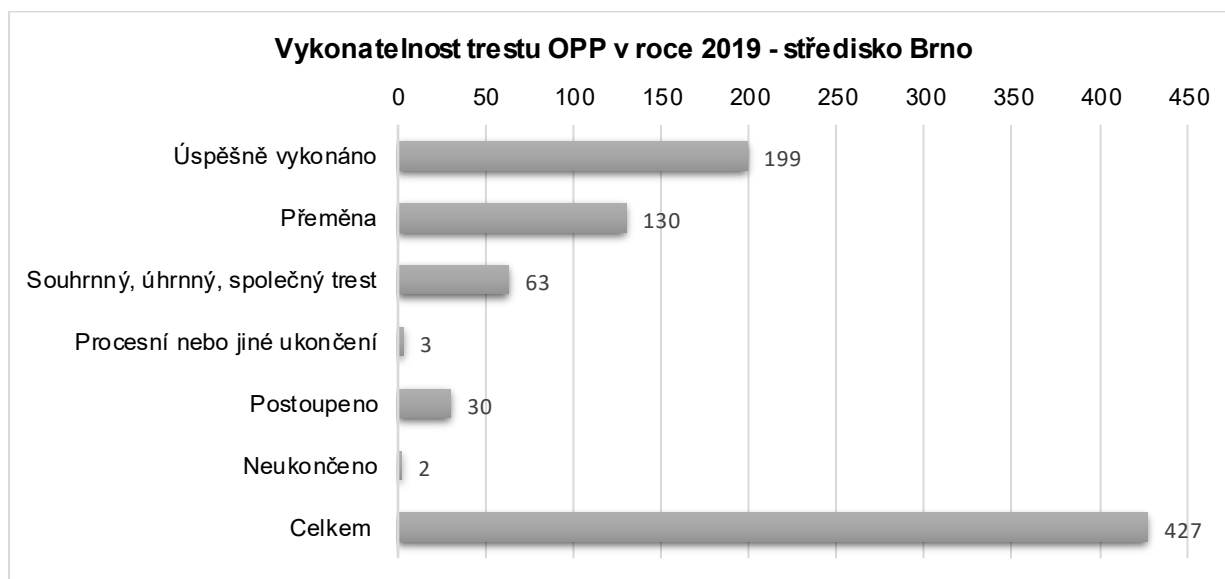
uložen v rámci souhrnného trestu (tj. 10,2 %), jeden trest OPP byl procesním nebo jiným způsobem ukončen (tj. 0,2 %), 19 případů uložených trestů OPP bylo postoupeno na jiná střediska (tj. 4,5 %) a dva udělené tresty byly neskončeny (tj. 0,5 %).

Graf 5 Vykonatelnost trestu OPP v roce 2018 – středisko Brno, vlastní tvorba

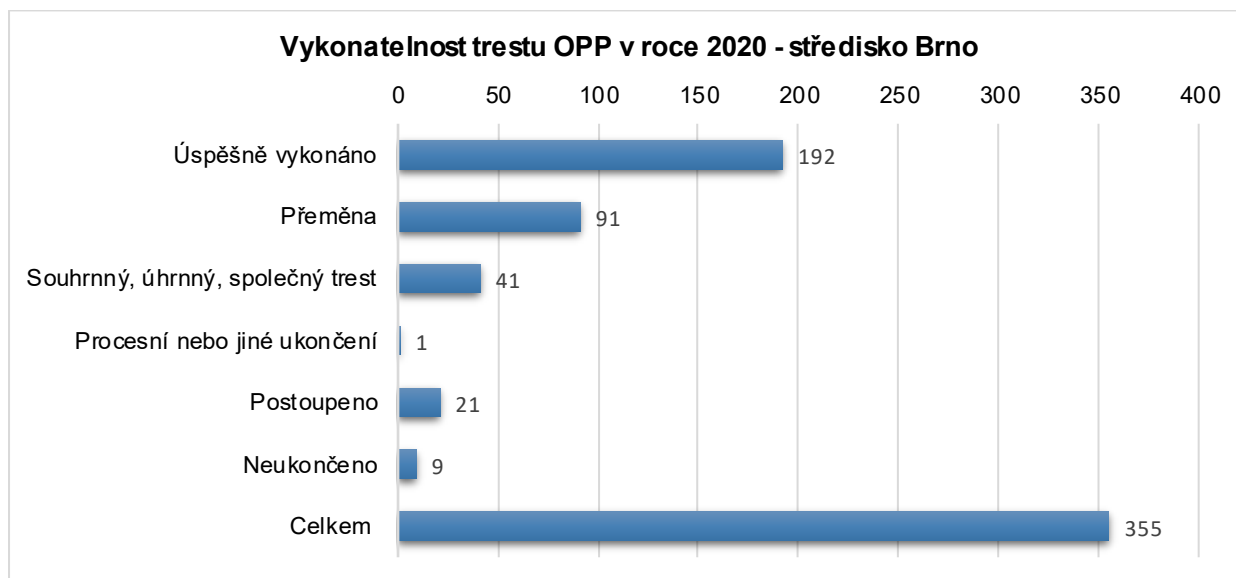
V roce 2019 bylo v působnosti Služby, středisko Brno, uloženo celkem 427 trestů OPP, z nich bylo 199 úspěšně vykonáno (tj. 46,6 %), 130 trestů OPP bylo přeměněno (tj. 30,4 %), 63 trestů OPP bylo uloženo v rámci souhrnného trestu (tj. 14,8 %), 3 tresty OPP byly procesním nebo jiným způsobem ukončeny (tj. 0,7 %), 30 případů uložených trestů OPP bylo postoupeno na jiná střediska (tj. 7,0 %) a dva udělené tresty OPP byly neskončeny (tj. 0,5 %).

Graf 6 Vykonatelnost trestu OPP v roce 2019 – středisko Brno, vlastní tvorba

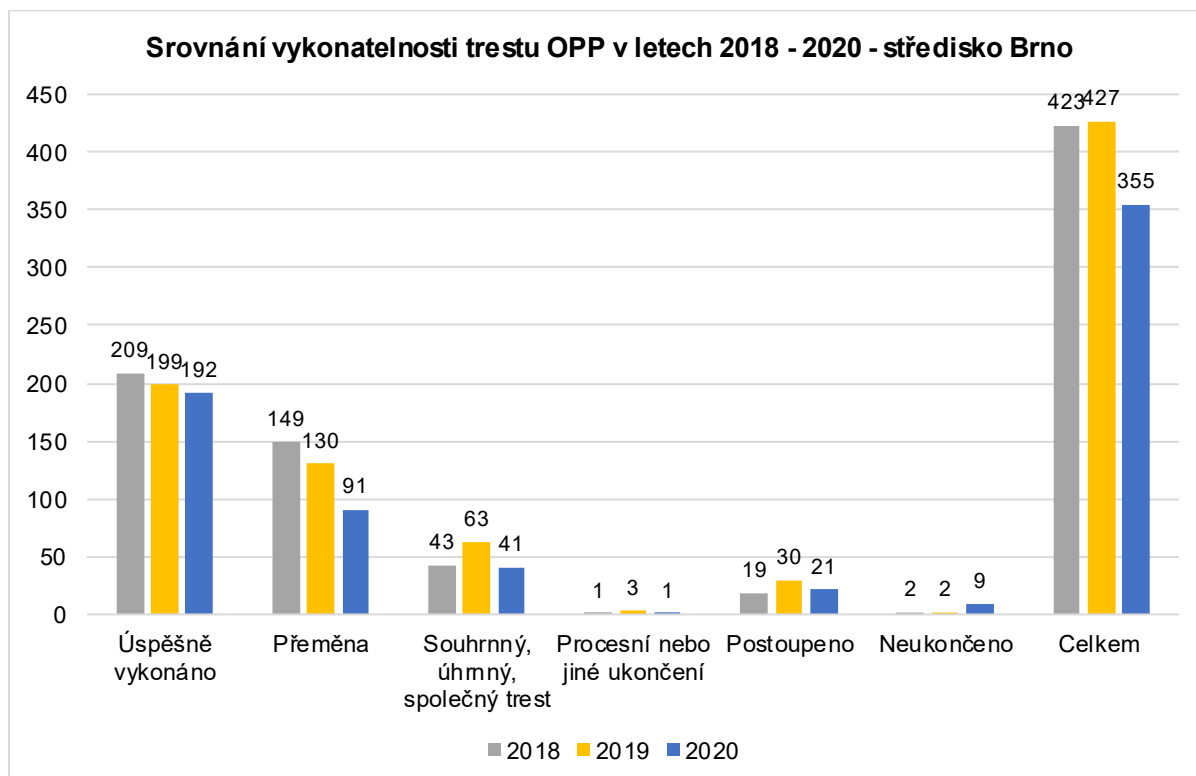

V roce 2020 bylo v působnosti Služby, středisko Brno, uloženo celkem **355 trestů OPP**, z nich bylo **192 úspěšně vykonáno** (tj. 54,1 %), **91 trestů OPP bylo přeměněno** (tj. 25,6 %), **41 trestů OPP bylo uloženo v rámci souhrnného trestu** (tj. 11,5 %), **1 trest OPP byl procesním nebo jiným způsobem ukončen** (tj. 0,3 %), **21 případů uložených trestů OPP bylo postoupeno** na jiná střediska (tj. 5,9 %) a celkem **9 udělených trestů OPP bylo neskončeno** (tj. 2,5 %).

Graf 7 Vykonatelnost trestu OPP v roce 2020 – středisko Brno, vlastní tvorba

Graf 8 Srovnání vykonatelnosti trestu OPP v letech 2018–2020 – středisko Brno, vlastní tvorba

Z výše uvedených dat vyplývá, že z celkového počtu uložených trestů OPP bylo v letech 2018–2020 v průměru **úspěšně vykonáno celkem 50,03 % z celkového počtu uložených trestů OPP**, tedy v podstatě zhruba polovina. Naopak zajímavá je skutečnost, že z celkového počtu uložených trestů OPP v uvedených letech (celkem 1 205 trestů) jich bylo **celkem 370 přeměněno, což v průměru představuje 30,7 % z celkového počtu udělených trestů OPP**, tedy jednu třetinu uložených trestů, kdy odsouzení nevyužili (nebo nechtěli využít) tuto možnost **alternativního trestu vykonávaného na svobodě** a z důvodu neplnění uložených podmínek trestu OPP jim musel být příslušným soudem tento trest **přeměněn na jinou formu trestu** v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Další oblastí, která je z hlediska analýzy zajímavá, je tzv. **předjednání trestu OPP** a jeho vliv na **výkon trestu OPP**. To v praxi znamená, kolik bylo z celkového počtu uložených trestů OPP v jednotlivém roce předjednáno (tedy doporučeno či nedoporučeno) nebo nepředjednáno, a jaký vliv má předjednání na vykonatelnost trestu. Podrobnější informace viz tabulky níže – jak v absolutních číslech, tak i v procentuálním vyjádření.

Tabulka 11 Předjednání trestu OPP v letech 2018–2020 a vliv na jeho výkon v absolutních číslech, vlastní tvorba

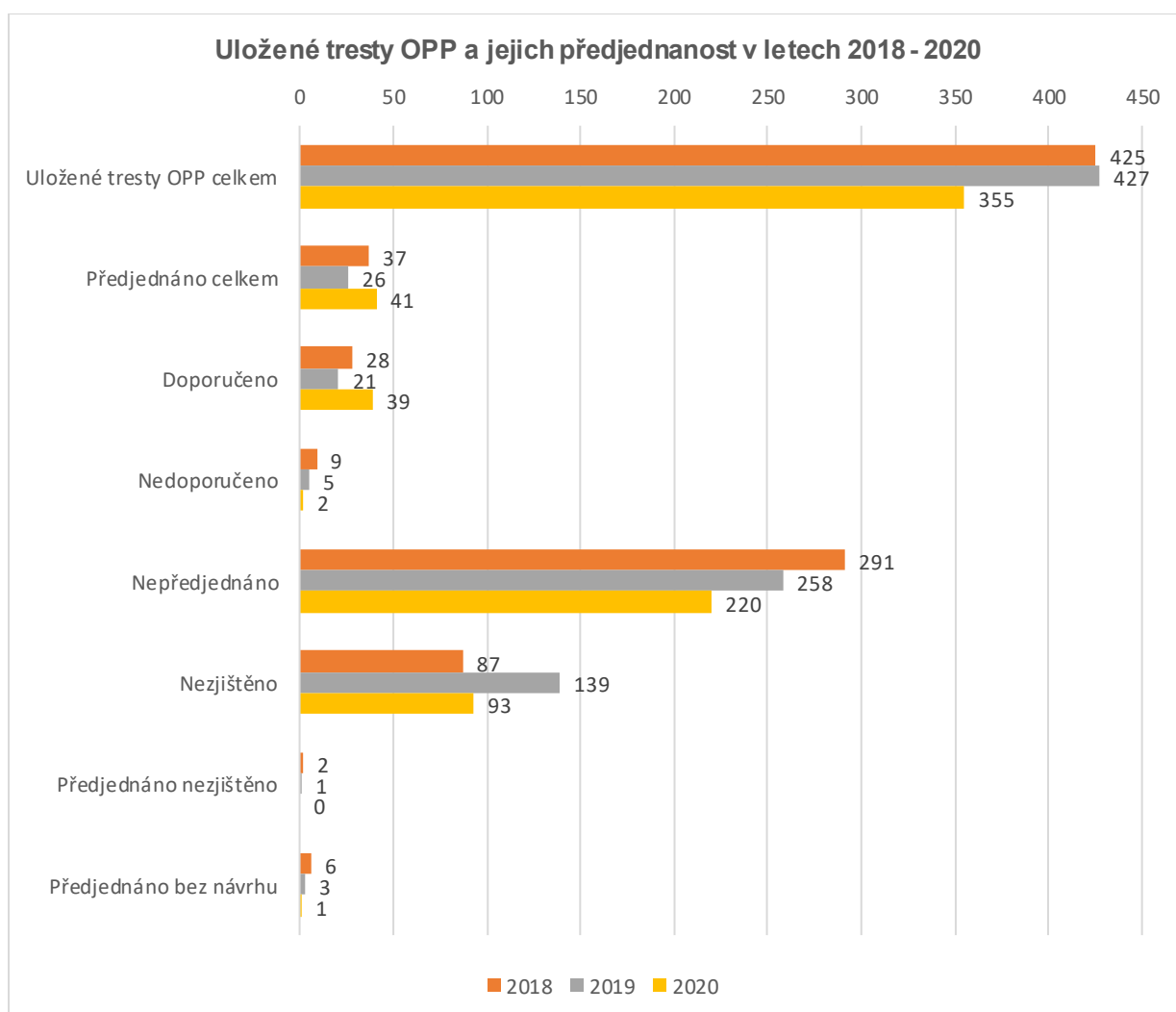
Předjednání a rok	Úspěšně vykonáno			Přeměna			Souhrnný, úhrnný, společný trest			Procesní nebo jiné ukončení			Postoupeno			Neskončeno			Celkem		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Celkem	209	199	192	149	130	91	43	63	41	1	3	1	19	30	21	2	2	9	423	427	355
Doporučeno	2	2	2	4	2	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	9	5	2
Nedoporučeno	18	12	25	9	7	8	1	1	4	0	0	0	0	1	2	0	0	0	28	21	39
Nepředjednáno	134	124	112	107	83	66	30	35	26	1	0	1	18	14	6	1	2	9	291	258	220
Nezjištěno	49	58	52	27	37	17	10	27	11	0	3	0	1	14	13	0	0	0	87	139	93
Předjednáno nezjištěno	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0
Předjednáno bez návrhu	4	2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	3	1

Tabulka 12 Předjednání trestu OPP v letech 2018–2020 a vliv na jeho výkon v procentuálním vyjádření, vlastní tvorba

Předjednání a rok	Úspěšně vykonáno			Přeměna			Souhrnný, úhrnný, společný trest			Procesní nebo jiné ukončení			Postoupeno			Neskončeno			Celkem		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Celkem	49,4	46,6	54,1	35,2	30,4	25,6	10,2	14,8	11,5	0,2	0,7	0,3	4,5	7,0	5,9	0,5	0,5	2,5	100,0	100,0	100,0
Doporučeno	22,2	40,0	100,0	44,4	40,0	0,0	22,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	11,1	0,0	0,0	100,0	100,0	100,0
Nedoporučeno	64,3	57,1	64,1	32,1	33,3	20,5	3,6	4,8	10,3	0,0	0,0	0,0	0,0	4,8	5,1	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0	100,0
Nepředjednáno	46,0	48,1	50,9	36,8	32,2	30,0	10,3	13,6	11,8	0,3	0,0	0,5	6,2	5,4	2,7	0,3	0,8	4,1	100,0	100,0	100,0
Nezjištěno	56,3	41,7	55,9	31,0	26,6	18,3	11,5	19,4	11,8	0,0	2,2	0,0	1,1	10,1	14,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0	100,0
Předjednáno nezjištěno	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0	0,0
Předjednáno bez návrhu	66,7	66,7	100,0	33,3	33,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0	100,0

Níže jsou tabulky s počty uložených trestů OPP v absolutních číslech a jejich předjednání či nepředjednání před uložením tohoto trestu převedeny do grafu č. 9. Z tabulek a grafu vyplývá, že z **celkového počtu uložených trestů OPP** bylo jen **velmi málo předjednáno** před jejich uložením. V roce **2018** z celkového počtu **423 uložených trestů OPP** bylo **předjednáno celkem 37 případů** (což představuje jen **8,7 %** z celkového počtu uložených trestů OPP), z nichž bylo doporučeno **28 případů (75,7 % z předjednávaných případů)** a **9 jich doporučeno nebylo (24,3 % z předjednávaných případů)**. V roce **2019** z celkového počtu **427 uložených trestů OPP** bylo předjednáno celkem **26 případů** (což představuje jen **6,1 %** z celkového počtu uložených trestů OPP), z nichž bylo doporučeno **21 případů (80,8 % z předjednávaných případů)** a **5 jich doporučeno nebylo (19,2 % z předjednávaných případů)**. V roce **2020** z celkového počtu **355 uložených trestů OPP** bylo předjednáno celkem **41 případů** (což představuje **11,5 %** z celkového počtu uložených trestů OPP), z nichž bylo doporučeno **39 případů (95,1 % z předjednávaných případů)** a **2 doporučené nebyly (4,9 % z předjednávaných případů)**.

Graf 9 Uložené tresty OPP a jejich předjednání nebo nepředjednání, včetně doplňujících informací, vlastní tvorba

Jak již bylo výše uvedeno, je **možnost předjednání trestu OPP aktivně využívána doposud jen sporadicky** a jde celkem o **zanedbatelné množství** z celkového množství **uložených trestů OPP**. Jen pro shrnutí, v roce **2018** bylo uloženo celkem **423 trestů OPP**, **předjednáno**

bylo **37 trestů OPP** (tedy 8,7 %), v roce **2019** bylo uloženo celkem **427 trestů OPP**, **předjednáno bylo 26 trestů OPP** (tedy 6,1 %) a v roce **2020** bylo uloženo **355 trestů OPP**, z nichž bylo **předjednáno celkem 41 trestů OPP** (tedy 11,5 %). **Průměrně** tedy bylo v letech **2018–2020** předjednáno celkem **8,8 % z celkového množství uložených trestů OPP**. Lze tedy přijmou závěr, že v uvedeném období z celkového množství uložených trestů OPP bylo předjednáno méně než **10 %** z tohoto množství udělených trestů OPP.

Z hlediska **vykonatelnosti** bylo v roce **2018** z celkového počtu **37 předjednaných trestů OPP** úspěšně vykonáno celkem **20 trestů OPP** (54,0 %), v roce **2019** z celkového počtu **26 předjednaných trestů OPP** bylo úspěšně vykonáno **14 trestů OPP** (53,8 %) a v roce **2020** z celkového počtu **41 předjednaných trestů OPP** bylo úspěšně vykonáno **27 trestů OPP** (65,8 %).

Nepředjednáno bylo v roce **2018** celkem **291 trestů OPP** z celkového počtu **423 uložených trestů OPP** (68,8 %), v roce **2019** bylo nepředjednáno celkem **258 trestů OPP** z celkového počtu **427 uložených trestů OPP** (60,4 %) a v roce **2020** bylo nepředjednáno celkem **220 trestů OPP** z celkového počtu **355 uložených trestů OPP** (61,9 %).

Z hlediska vykonatelnosti nepředjednaných trestů je nutné uvést, že v roce **2018** bylo z celkového počtu **291 nepředjednaných trestů OPP** úspěšně vykonáno **134 trestů OPP** (46,0 %), v roce **2019** z celkového počtu **258 nepředjednaných trestů úspěšně vykonáno 124 trestů OPP** (48,0 %) a v roce **2020** bylo z celkového počtu **220 nepředjednaných trestů OPP** úspěšně vykonáno **112 trestů OPP** (43,4 %).

Na základě výše uvedených skutečností je důležité říci, že v případě **předjednání trestu OPP** je jeho **úspěšná vykonatelnost vyšší** než v případě, pokud tento trest není předjednáno. V případě **předjednání trestu OPP** jeho úspěšná vykonatelnost v letech 2018–2020 v průměru představuje celkem **57,9 %**, u **nepředjednaných trestů OPP** činí jejich úspěšná vykonatelnost celkem **45,8 %**.

Rozdíl v úspěšnosti vykonání **předjednaných trestů OPP** oproti **trestům nepředjednaným** je **více než 12 %**, což znamená, že by mělo být daleko více pozornosti věnováno předjednání možného uložení trestu OPP.

Negativní skutečností je však i přístup odsouzených k předjednanému výkonu trestu OPP, protože v roce **2018** bylo z doporučených **28 trestů OPP** přeměněno celkem **9 trestů OPP** (tedy 32,1 %), v roce **2019** to bylo z **21 doporučených trestů OPP** celkem **7 trestů OPP** (tedy 33,3 %) a v roce **2020** to bylo z **39 doporučených trestů OPP** celkem **8 trestů OPP** (tedy 20,5 %). V průměru tedy lze říci, že **téměř jedna třetina uložených trestů není úspěšně vykonána** (výjimku představuje rok 2020, kdy jde v podstatě o jednu pětinu uložených trestů OPP, další data z roků následujících ovšem nejsou k dispozici k posouzení, zda jde o výjimku, či o nový trend v přístupu odsouzených k výkonu trestu OPP).

Především je nutné konstatovat, že **odsouzení mají zejména problém s docházkou na výkon trestu OPP**, což potvrzují jak probační úředníci Služby, tak i samotní poskytovatelé. S ohledem na tyto závěry vyvstává zvýšená potřeba tzv. **mentoringu s odsouzenými** (jde v podstatě o podporu odsouzeného), tedy **větší potřeba individuální práce s odsouzenými** k výkonu trestu OPP, případně **i práce s rodinou** odsouzeného (klienta). A to především u odsouzených, u kterých je **předpoklad žádných či malých pracovních návyků**, a u těch, kteří **opakovaně** při výkonu trestu OPP **selhávají**.

Při výběru klientů vhodných k zařazení do projektových aktivit (mentoring) je na místě se plně opřít o zkušenosti a doporučení probačních úředníků, jakožto vedoucích jednotlivých případů. Je potřebné nastavit metodiku a postup, aby spolupráce probíhala v souhlasné synergii probační úředník – mentor – klient (odsouzený). V průběhu mentoringu je samozřejmě nutné pravidelně vyhodnocovat efektivitu a přínos u jednotlivých klientů.

Mentoring má ve své podstatě význam a opodstatnění u každého klienta (odsouzeného), ať již jako forma určité prevence, aby trest opravdu vykonal nebo i v průběhu výkonu trestu a jeho dalším zařazení do společnosti po skončení výkonu trestu. K tomu je nutné uvést, že určitá

forma podpory probíhá i ze strany jednotlivých poskytovatelů, především v tom, že některým odsouzeným **pomáhají budovat pracovní návyky a pracovní odpovědnost**.

3.3 Ukládání trestu OPP a jeho vykonatelnost z pohledu praxe

V rámci analýzy ukládání trestu OPP a jeho vykonatelnosti, posouzení vhodnosti předjednání či nepředjednání uložení trestu OPP, byli osloveni i pracovníci Služby, středisko Brno. Získané názory, zkušenosti a náměty jsou uvedeny níže v tabulce. K uvedeným otázkám je v části odpovědi uvedeno více odpovědí od respondentů, seřazených do názorových okruhů odpovědí na položené otázky.

Tabulka 13 Ukládání trestu OPP a předjednání – odpovědi pracovníků, vlastní tvorba

Ukládání trestu OPP a předjednání	
Otázka	Odpověď
V čem vidíte výhody předjednání trestu pro vaši další práci s pachatelem? V čem má pro vás význam pro vaši další práci?	<ul style="list-style-type: none"> • Je to prvotní kontakt, takové „ořuknutí klienta“. Důležité, pokud se řeší nějaká náhrada škody, tak klient je připraven i na řešení náhrady škody. Důležité je zjistit případná zdravotní omezení, jestli bude potřeba nějaké speciálnější místo k výkonu OPP. Shrnutí: prvotní seznámení, příprava na náhradu škody a zdravotní omezení. • Důležité pro ošetření rizika, jestli vůbec je trest vykonatelný. Zásadní věc, protože spousta trestů, které přijdou bez předjednání je potom nepoužitelných. Ale ani to nemusí být výhodou, že to je předjednáno, respektive ten trest je nedoporučený a stejně ho dostane. Takže tam se to může minout účinkem, že i když jsou někde rizika pojmenovaná, takže nehrají potom roli pro rozhodnutí soudu. A dále zjištění možností jednak ze strany toho pachatele, jestli je schopný a ochotný to vykonat, ale i jestli je vůbec možnost, aby to vykonal v dané lokalitě. Roli hrají rizika zdravotní, závislosti nebo opakovaná trestná činnost, nebo opakované nevykonání OPP nebo něco dalšího. • Možnost včasnější konzultace řešení následků trestného činu, náhrady škody, možnosti mediace. • Pachatel se může vyjádřit k podmínkám trestu. • Při předjednání trestu OPP lze zjistit a vyhodnotit rizika pro uložení trestu OPP, především zdravotní stav, popř. závislosti či náročnost zaměstnání (např. práce v zahraničí).
Co jsou po vás největší výzvy při předjednávání trestu OPP?	<ul style="list-style-type: none"> • Předjednání je většinou jednorázový úkon. Není to dlouhodobá práce s pachateli, je to jeden úkon. • Proces je většinou hrozně rychlý a v řádu asi 4 týdnů má být OČTR předán výsledek, takže maximálně dojde na jedno osobní jednání s klientem. Největší problém je asi sehnat toho klienta. • Aby byl trest pro klienta přijatelný. Technicky – blízkost, dojezdnost apod. Osobně – zájmany

	<p>– např. VTOPP na stadionu, jehož sportovní družstvo zná, kde dříve hrával; místo kde využije své schopnosti – sklenář, zahradník, zdr. sestra apod.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aby se klient dostavil včas ve lhůtě dané soudem. • Největší výzvou je čas, který je většinou stanovený soudem a nebývá delší než 1 měsíc a při současném zatížení to bývá problém.
<p>Má podle vás předjednání vliv na vykonatelnost? V čem?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Částečně, s ohledem na zdravotní situaci. Potom třeba pokud je zaměstnaný a chodí do práce, je třeba problém sehnat o víkendech poskytovatele. Potom možnost, zda v dané lokalitě bude možnost trest OPP vykonávat. To je spíš problém okresu Brno-venkov, protože okres Brno-město je relativně dobře pokryt. Takže zdravotní, a pracovní situace. • Nabízí se odpověď ano, ale vůbec to není úplně pravda. Dost předjednaných trestů OPP potom není vykonaných. To, co se jeví, při tom jednorázovém kontaktu v tom předjednání, vůbec potom nemusí dopadnout pozitivně na ten trest jako takový. Trestním příkazem se dávají tresty přímo při vazebním zasedání. Je to rychlé. Dotyčného zadrží, spáchal trestný čin, mají ho na CPZ, všechno to proběhne při tom vazebním zasedání. Vlastně ten dotyčný pachatel jedná přímo s tím soudcem, a tam dostane trestním příkazem ten trest. Takže vlastně to jedná, respektive ten trestní příkaz, byl přímým jednáním soudce a toho dotyčného. Ochotu vykonat trest OPP sděluje pachatel přímo soudci. Takže zde v podstatě o žádné předjednání nejde. Co se týká vykonatelnosti, tak, i když proběhne předjednání toho trestu, tak spousta lidí potom v tom faktickém výkonu trestu selhává. Takže je spíš potřebné ošetřit stav, zda je vůbec schopný to vykonat. Ale jestliže je schopný a potom se na to vykašle, to už tolik nejde ošetřit. • Spíše zřídka. Při jednoznačném 'ne' stanovisku klienta, což je spíše výjimečná situace. • Pokud klient projeví zájem o předjednání, tak potom ve většině případů OPP vykoná. • Jak u koho.
<p>Jaké jsou nejčastější důvody, proč uložení trestu OPP nedoporučujete?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Především zdravotní důvody, potom závislostní chování. Zejména silná závislost, protože pak je těžké toho klienta někam umístit, nikde ho nechtějí. Se závislostí jsou většinou přidružené i finanční problémy. Takže klient třeba nemá peníze na to, aby dojížděl například do vedlejší vesnice. Může jezdit například na kole, ale těžko bude mít dost peněz na autobus. A to dojíždění se týká hlavně okresu Brno-venkov. • Především zdravotní překážky nebo sociální překážky. Dále je to závislostní chování, kdy se klient stává určitým způsobem rizikový. Pokud klient není schopný bez alkoholu nebo

	<p>omamných látek fungovat a nastoupí k výkonu trestu OPP pod jejich vlivem, dopouští se další TČ – maření výkonu trestu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • V případě že klientovi byl v poměrně nedávné době před tímto případem uložen trest OPP a výkon tohoto trestu byl problematický. • Kombinace bezdomovectví a závislost na OPL. • Aktivní užívání OPL. • Zdravotní stav a závislosti.
Pokud se soud neřídí Vaším stanoviskem, znáte důvody, které ho k tomu vedou? Jaké to jsou?	<ul style="list-style-type: none"> • Jde o rozhodnutí soudu, který rozhoduje samostatně a nezávisle. Důvody nejsou známy.
Ukládá soud Vámi doporučené přiměřené povinnosti a omezení?	<ul style="list-style-type: none"> • Zhruba z jedné třetiny ano. • Dle zaslanych návrhů je ukládáno přibližně z jedné třetiny, někdy uloženy další povinnosti, které nebyly předmětem projednání. • Většinou ano. • V některých případech ano, ale není to pravidlem, není sledováno početně.
Reaguje soud na návrhy na přeměnu? Jak?	<ul style="list-style-type: none"> • Ano, a svolává veřejné zasedání ve věci, a to i v průběhu roční lhůty. S tímto jsou pozitivní zkušenosti. • Ano, soudy reagují, často vyhoví žádosti o svolání veřejného zasedání k projednání věci. • Ano, soudy reagují a většinou vyhoví přeměně. • Většinou reagují, někdy však v delší časové lhůtě, proběhne veřejné jednání a návrh je akceptován, v některých případech klient pouze vyzván ke zlepšení výkonu trestu OPP.
Je soud ochotný konat veřejné zasedání k tzv. výzvam klienta k zahájení / obnovení VTOPP?	<ul style="list-style-type: none"> • K této otázce se respondenti v naprosté většině vyjádřili pozitivně, tedy, že soudy jsou ochotny konat veřejné zasedání. • Soud posílá písemnou výzvu (i prostřednictvím Policie ČR) a až potom svolá veřejné zasedání.

Tabulka 14 Umístitelnost a vykonatelnost trestu OPP – odpovědi pracovníků, vlastní tvorba

Umístitelnost a vykonatelnost trestu OPP	
Čekají odsouzení na umístění k VTOPP? Jak dlouho?	<ul style="list-style-type: none"> • Nečekají. Na okrese Brno-město lze umístit ihned. Problémem bývají ale pracující klienti s požadavkem možnosti pracovat přes víkend. Na okrese Brno-venkov je nutno hledat něco po okolí. Opět problém s možností pracovat o víkendu. • Čekají velmi málo. Především pokud vyvstane potřeba vyjednat nového poskytovatele – než proběhnou administrativní záležitosti. Je to však velmi zřídka, a týká se to především okresu Brno-venkov. • Většinou jsou umístěni vždy tam, kde je volné místo. Občas se stane, že není místo tam, kde by odsouzený chtěl (vzdálenost od bydliště, práce). Potom je situace komplikovanější a nástup může déle trvat. • Nečekají. Výjimka pouze v případě, že se jedná s novým poskytovatelem a musí se dojednat nová dohoda.
V jakých situacích je obtížné hledat pro odsouzené umístění?	<ul style="list-style-type: none"> • Hlavně na okrese Brno-venkov. Dále finanční problémy (problémový dojezd do jiné vzdálené obce), závislostní chování, v obci odsouzeného znají a mají s ním špatné zkušenosti a nechtějí ho umístit. Pokud přes týden pracuje, problém s víkendovým umístěním. • V odlehlejších částech okresů, kde má klient omezené možnosti dojíždění do jiných lokalit. Pokud je odsouzený zapsán v místě negativně a je znám, a poskytovatel ho nechce přijmout. • Omezení klienta – zdravotní, osobní, praktické – např. zaměstnaný klient žádá výkon trestu OPP striktně mimo běžnou pracovní dobu. Chronicky nemocný klient atd. • V případě, že odsouzený v prac. týdnu pracuje a může jen o víkendech. Matky, které nemají možnost hlídání. • V případě fyzického handicapu. • V případě závažných zdravotních obtíží (nejen fyzické, ale i psychické) a také závislostní chování pachatele.
Jak rychle od stanovení podmínek odsouzený fakticky zahájí výkon trestu?	<ul style="list-style-type: none"> • Přesná statistika není vedena. Asi 60 procent klientů začne tak do 2 až 3 týdnů. Asi u 40 procent klientů se píšou výzvy, obvolávají se, prostě reagují až na opakované upozornění. • Od stanovení podmínek to může být i následující pracovní den kdy je kontaktován poskytovatel a klient fakticky zahájí. Někdy je tam prodleva do 2 týdnů. Kdy má klient kontaktovat zadavatele (po projednání s dotýčnou institucí). Faktické zahájení je něco pod 50 procent, kdy je zahájeno v dojednaném termínu. Ostatní až s nějakou časovou prodlevou, případně až na základě výzev. • Nyní to záleží i na domluvě mezi probačním pracovníkem a klientem. Může být vyhověno i

	<p>okamžitému zahájení výkonu trestu OPP, ale i např. za měsíc apod. Výjimečně žádá kontaktní osoba o pozdnější zahájení.</p> <ul style="list-style-type: none"> • V průměru 2–3 týdny. • Většinou je udělena lhůta do 2 týdnů, fakticky to ovšem bývá většinou 2 měsíce.
<p>Co bývá podle Vás nejčastější příčinou nevykonání trestu?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lhostejnost, lenost, opakující se trestná činnost a další trestní řízení, potom klient výkon OPP vzdá. • Liknavost k uložené sankci. Nezodpovědnost. Sankce pro klienta není zas až takovou hrozbou. Pro mnohé ani případná přeměna na trest odnětí svobody pro ně není takovým významným argumentem, aby se k tomu postavili zodpovědně. • Osobnostní charakteristiky a okolnosti klienta. (absence pracovních návyků, přítomnost závislostí – rizika, která jsou obvykle u klientů identifikována) • Nezodpovědnost, lenost, laxnost. • Lhostejnost ze strany klienta. • Nemotivovanost a nezodpovědnost pachatele.
<p>Jak z hlediska zajištění prokazatelného a bezproblémového výkonu trestu OPP hodnotíte nastavení pravidel pro</p> <p>a. evidenci hodin vyplňované poskytovatelem?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Teoreticky je to nastavení dobré. Nicméně praxe je prostě jiná. Málokde u poskytovatelů dopředu plánují termíny tak, že se domluví den a klient to podepíše. Většinou se domlouvají ústně, telefonicky. U některých organizací je to prostě tak, přijďte, když máte čas, začíná se např. ráno v 7, kdo přijde ten přijde. Takže evidence dobrá, ale v praxi poskytovatelé postupují operativně dle svých možností. Klienti jsou s docházkou velmi nezodpovědní a poskytovatel nemůže pořád sedět u vyplňování papírů. • Určitě je to hlavní a důležité. Ve chvíli, kdy jsou směny naplánovány dopředu, jsou nastaveny hranice a mantinely pro odsouzené, ví kdy má jít do práce. U malých poskytovatelů je na základě evidence přichystána práce, pomůcky atd. U velkých poskytovatelů plánování předem nelze dost dobře dodržovat, protože to by se věnovali pořád jenom administrativě. Někde je umístěných třeba 40 klientů, ale potřebují vždy tak např. 5-6 denně, takže neplánují, prostě jim tam vždycky někdo přijde. • V novém rejstříku zbytečně složité, nepřehledné. • Velmi užitečné. • Plánování dopředu je poměrně zbytečné, protože klienti plán nedodržují a poskytovatelé by museli vyloučit většinu z nich. A soudy jim to nepřeměňují podle absencí (např. 3x chybí, ale to pro soud není důvod k přeměně).
<p>b. proces osobní kontroly výkonu na místě?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ano, určité opodstatnění to má. Lze tedy potom porovnat reálnou situaci s výkazem odpracovaných hodin. Ale v podstatě nejde evidenci hodin fakticky uhlídat. Je to o důvěře s poskytovateli.

	<ul style="list-style-type: none"> • Poskytovatel cítí, že na to není sám, že jenom on má ty odsouzené na starosti, ale že na výkon trestu dohlíží Služba. Odsouzení vidí, že Služba provádí kontroly, že kontroly můžou probíhat i neočekávaně, takže je to snad vede k nějaké zodpovědnosti. • Vzhledem k vyčerpání probačních pracovníků je to časově maximálně náročné. Fakt upevnění dobré spolupráce s kontaktními osobami to bohužel nevyrovná. • Osobní kontroly nevedou k ovlivnění korupce
<p>c. testování na přítomnost návykových látek?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • V rámci konzultace s tímto nejsou problémy. Na místě výkonu trestu OPP si tuto agendu zajišťuje spíše poskytovatel a případně nás informují o výsledku. • Testování na OPL poskytovatel většinou nemá možnosti. Jestliže testuje Služba, tak poskytovatel vlastně pocítí podporu ve své činnosti a taky to, že to vlastně zajišťuje instituce, která má výkon jako takový na starosti. Takže někdy si poskytovatel vyžádá, že budou otestováni odsouzení šmahem, kteří tam v ten daný den jsou. Běžně se při osobních kontrolách netestuje, ale záleží na domluvě či požadavcích od poskytovatele. • Rizikový proces. • Užitečné. • OK.
<p>Co byste případně navrhovali změnit?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sdílené prostředí, webové rozhraní, společný online prostor, kde by veškerou agendu a evidenci mohli poskytovatelé přímo zadávat a bylo by to propojeno se Službou. • Řešit přetížení probačních pracovníků, tj. posílit, zvětšit pracovní tým. • Plánování – je to pro poskytovatele administrativní zátěž, která v praxi nefunguje.
<p>Řešili jste někdy za poslední 2 roky vznik mimořádné situace? Popište jak. (Jak jste danou situaci řešili?)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ano, klient přišel do práce pod vlivem alkoholu. Bylo to evidentní i bez testování, klient to doznal. Ten den nepracoval, dostal výstrahu. V případě opakovaného příchodu pod vlivem poskytovatel otestuje a bude informovat Službu. • Pokud se klient dostaví pod vlivem návykových látek, řeší se to projednáním přímo na místě, či potom projednáním na středisku. Ve zprávě o průběhu výkonu trestu pro soud by se měla tato skutečnost objevit. Ale že by mu soud přeměnil ten trest jenom proto, že přišel opilý, to nepřichází v úvahu.

Údaje o poskytovatelích	
Je podle Vás kapacita poskytovatelů dostačující?	<ul style="list-style-type: none"> • Na okrese Brno-město, je potřeba získat více poskytovatelů na víkendové práce. Obdobně okres Brno-venkov, jsou zde oblasti, kde je absolutní problém s víkendovými pracemi. • Na okrese Brno-město je kapacita poměrně dostačující. Na okrese Brno-venkov jsou oblasti, kde poskytovatelé jsou pouze obecní úřady, a to ne všude, tam je potom kapacita nedostatečná. • Problém je také v tom, že nikde není ustanoveno, že daná instituce je povinna odsouzeného přijmout. Třeba ve výkonu státní správy by toto mohlo být řešeno jako povinnost daného subjektu. Třeba alespoň by tuto povinnost měly mít obce s rozšířenou působností. • Obecně chybí např. možnosti výkonu trestu OPP mimo běžnou pracovní dobu. někteří poskytovatelé, byť vstřícní, jsou přeplnění.
Jaký typ poskytovatele / míst Vám chybí? Kde?	<ul style="list-style-type: none"> • Nutno posílit síť na okrese Brno-venkov. Zaměřit se hlavně na víkendové poskytovatele. • Zaměřit se na možnost vykonávat víkendové práce. • Chybí místa pro fyzicky handicapované (chráněná dílna).
Jaká je podle vás nejčastější nebo nejsilnější motivace poskytovatelů k tomu přijímat pachatele na výkon trestu?	<ul style="list-style-type: none"> • Pokud je odsouzený místní, může být motivem snaha o pomoc ke zpětnému začlenění. Chtějí mu prostě nějak pomoci v jeho životní situaci. Samozřejmě další motivací je i odvedená práce pro poskytovatele, které je pro něj bez nákladů. • Jedná se o bezplatnou pracovní sílu, společenskou zodpovědnost a uvědomělost, a osvícenost starostů menších obcí. • Potřeba jednoduché opakující se práce – péče o sportoviště, úklidy apod. • Potřeba získání prac. síly na práci, kterou většina lidí nechce ani za peníze dělat. • Být společensky nápomocen k plnění výkonu trestu OPP a zdarma přínos práce pro organizaci.
Co je podle Vás naopak důvodem, proč se některé oslovené organizace nebo instituce nechtějí poskytovatelem stát?	<ul style="list-style-type: none"> • Dřívější špatná zkušenost s odsouzenými, u menších obcí to může být i nedostatek práce, nemají personální kapacitu na zajištění administrativní ani praktické kontaktní osoby. • Negativní zkušenost nebo negativní přenos zkušenosti z okolí. Některé obce jsou ochotny přijmout jenom občana právě ze své obce, z okolí již ne. Neochota prostě přijímat odsouzené, dále problematika bezpečnosti práce a případné pojištění ohledně úrazu či způsobených škod. • Administrativní náročnost. Obava z pachatelů TČ.

	<ul style="list-style-type: none"> • Více starostí (nejen administrativy) a málo užítku (kvalita, nespolehlivost).
<p>Pokud v poslední době někteří poskytovatelé ukončují spolupráci, znáte jejich důvody? Jaké jsou nejčastější?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podmínky stanovené v nové Dohodě. Špatné zkušenosti s odsouzenými. • Nespokojenost s jednáním a chováním ze strany odsouzených. • Agresivita klientů a žaloby na poskytovatele (spory o uznání odpracovaných hodin). • V poslední době poskytovatelé neukončují spolupráci. Trend je spíše opačný, daří se získávat nové poskytovatele.
<p>Bývá v jednání s poskytovateli otevíráno nějaké téma, které potřebují řešit? Např. v rámci uzavírání Dohod s poskytovateli? Na jaké otázky poskytovatelé opakovaně narážejí? Co je zajímavé?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obecně BOZP, úrazy a způsobené škody a jejich odškodňování. Evidence a administrativa.
<p>Měli jste někdy potíže něco poskytovateli vysvětlit? O jaké téma (či konkrétně o co) se jednalo?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • BOZP, pojištění. Vysvětlení otázek ohledně odsouzených a vhodnosti jejich umístění. • Problém je v tom, že není povinnost pro instituce tuto práci organizovat a zajistit. Je to pouze na bázi dobrovolnosti. Pokud organizace nemá zájem překonat případná rizika spojená s postavením poskytovatele, tak to není ani tak o vysvětlování, ale spíše o tom, že ta instituce prostě nechce spolupráci. • Problematika škod a úrazů.
<p>Jaké jsou potřeby poskytovatelů? (Zaznamenali jste ze strany poskytovatelů nějaké zvláštní potřeby směrem ke Službě? Např. vzdělávání, pomoci při administraci apod.?)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Většinou se jedná jen o běžnou podporu ohledně administrace. Vysvětlení, jak trest probíhá a při vstupu do spolupráce seznámení s tím, co to všechno obnáší. Ale to vše probíhá v rámci běžné komunikace. • Poskytovatelé vědí, že mohou kdykoliv zavolat a řešit své potřeby se Službou. Často upozorňují na skutečnost, že s pachateli je těžké domloutvat termíny dopředu, což je ze strany Služby vyžadováno.
<p>Pokud jste někdy řešili nějakou mimořádnou situaci, jak se k ní stavěl poskytovatel?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Trestná činnost klientů u poskytovatele (alkohol, krádež), postoj poskytovatele bez problémů, maximální součinnost.

V rámci průzkumu byla pracovníkům také položena **závěrečná otázka** ve znění: „**Proměnila se situace v oblasti výkonu trestu OPP za poslední dobu? V čem?**“ Obecně bylo konstatováno, že se **zlepšila situace ohledně poskytovatelů** a tím i **větší možnosti umístění klientů** k výkonu trestu OPP. Dále bylo uvedeno, že **u široké veřejnosti** však zůstává povědomí o Službě nadále dost mizivé. Příznivě bylo přijato, že **způsob evidence a administrace získává jednotnou formu a systém**. Současně však bylo také konstatováno, že **některé instituce odmítly uzavřít nové Dohody** a tím s nimi byla **ukončena spolupráce**. Jako problém, či jako **velká zátěž**, byla také zmíněna **práce v novém systému NAIS**, který **není uživatelsky přívětivý**.

4. Údaje o odsouzených

K problematice odsouzených nejsou, v rámci působnosti Služby, středisko Brno, známy konkrétní informace, ale lze předpokládat, že struktura odsouzených k trestu OPP bude odpovídat struktuře odsouzených v rámci ČR, ke které jsou informace z roku 2022. Tyto informace lze zjistit z Exportu dat Probačního rejstříku AIS PMS 12/2022, a také lze některé informace čerpat z Účelové publikace, kterou v roce 2023 vydala Probační a mediační služba, a je zveřejněna na webových stránkách Služby.

V tomto materiálu je uvedeno, že nejčastěji je trest OPP uložen pachatelům trestného činu krádeže a jednalo se celkem o 24,4 % případů. V 21,1 % případů to bylo za trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. V dalších 9,8 % případů se jednalo o trestný čin zanedbání povinné výživy. V 7,5 % případů byl pak zastoupen trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky (viz graf č. 10).

U dospělých pachatelů byla nejčastějším trestným činem také krádež (24,5 %). Početně zastoupeny byly i trestné činy maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (21,6 %) a zanedbání povinné výživy (10,1 %).

U mladistvých pachatelů tvořila více než polovinu struktury trestné činnosti provinění majetkového charakteru. Nejvíce byla zastoupena provinění výtržnictví (21,8 %), krádež (21,1 %) a ublížení na zdraví (12,3 %). Následovalo provinění poškození cizí věci (10 %) a provinění maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (9,6 %).

Graf 10 Struktura trestné činnosti u obecně prospěšných prací, zdroj Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022

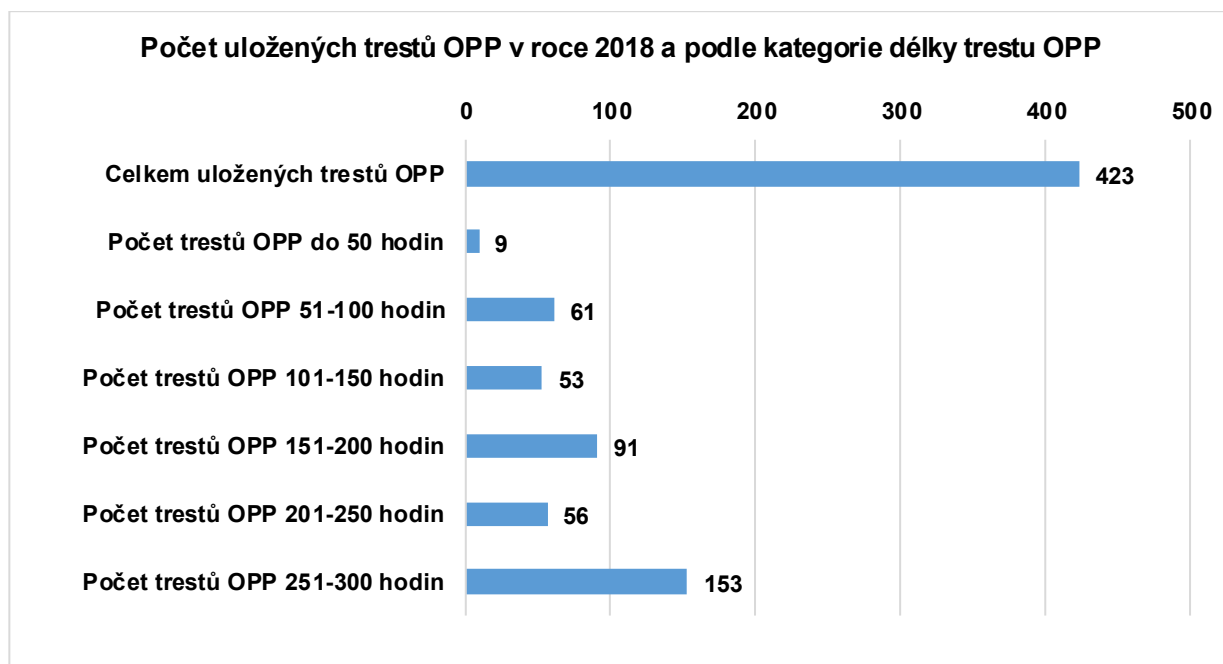
Pozn.: Jedná se o % ze všech zaznamenaných trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů).

V závěrečném období zpracování analýzy výkonu trestu OPP na území okresů Brno – město a Brno – venkov, tedy v působnosti Služby, středisko Brno, byla cestou Probačního rejstříku AIS PMS získána relevantní data k výkonu trestu OPP, a to podle výměry trestu OPP podle rozhodnutí příslušných soudů (tedy podle počtu hodin uložených trestů OPP). Tato data jsou za období roků 2018 až 2023, přičemž data za rok 2023 nejsou ještě úplná, a proto v analýze jsou použita data pouze za roky 2018 až 2022.

V kalendářním roce 2018 bylo příslušnými soudy uloženo celkem 423 trestů OPP, z toho ve výměře do 50 hodin celkem 9 trestů OPP (tj. 2,1 % z celkového počtu uložených trestů OPP), ve výměře 51–100 hodin celkem 61 trestů OPP (tj. 14,4 % z celkového počtu uložených trestů OPP), ve výměře 101-150 hodin celkem 53 trestů OPP (tj. 12,6 % z celkového počtu uložených trestů OPP), ve výměře 151-200 hodin celkem 91 trestů OPP (tj. 21,5 % z celkového počtu uložených trestů OPP), ve výměře 201-250 hodin celkem 56

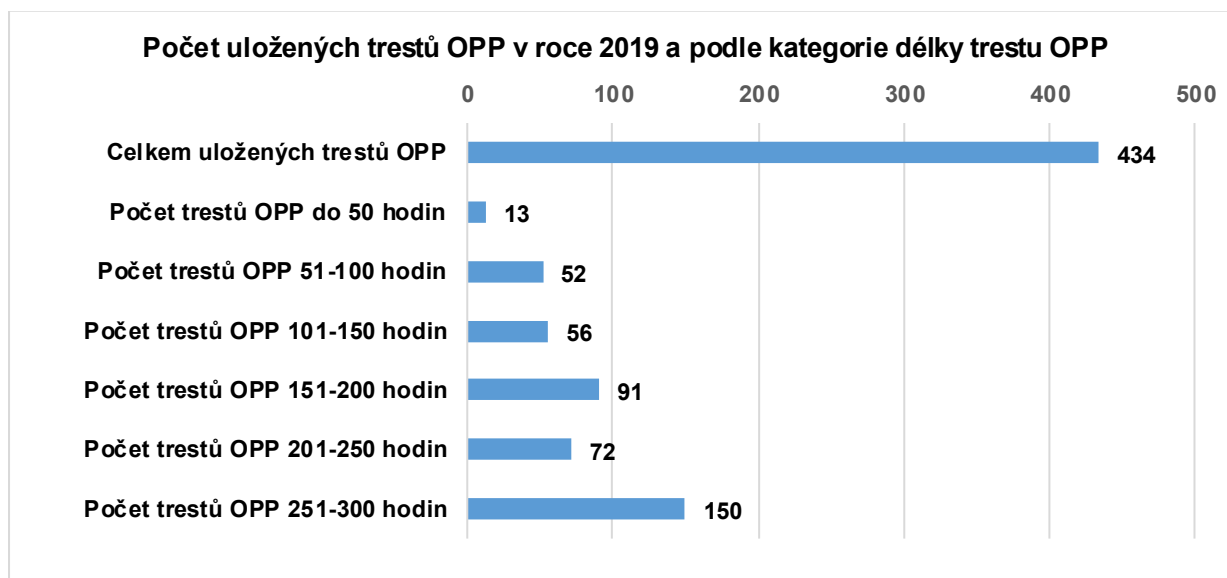
trestů OPP (tj. 13,2 % z celkového počtu uložených trestů OPP) a ve výměře 251-300 hodin celkem 153 trestů OPP (tj. 36,2 % z celkového počtu uložených trestů OPP).

Graf 11 Počet uložených trestů OPP v roce 2018 a podle kategorie délky trestu OPP, vlastní tvorba

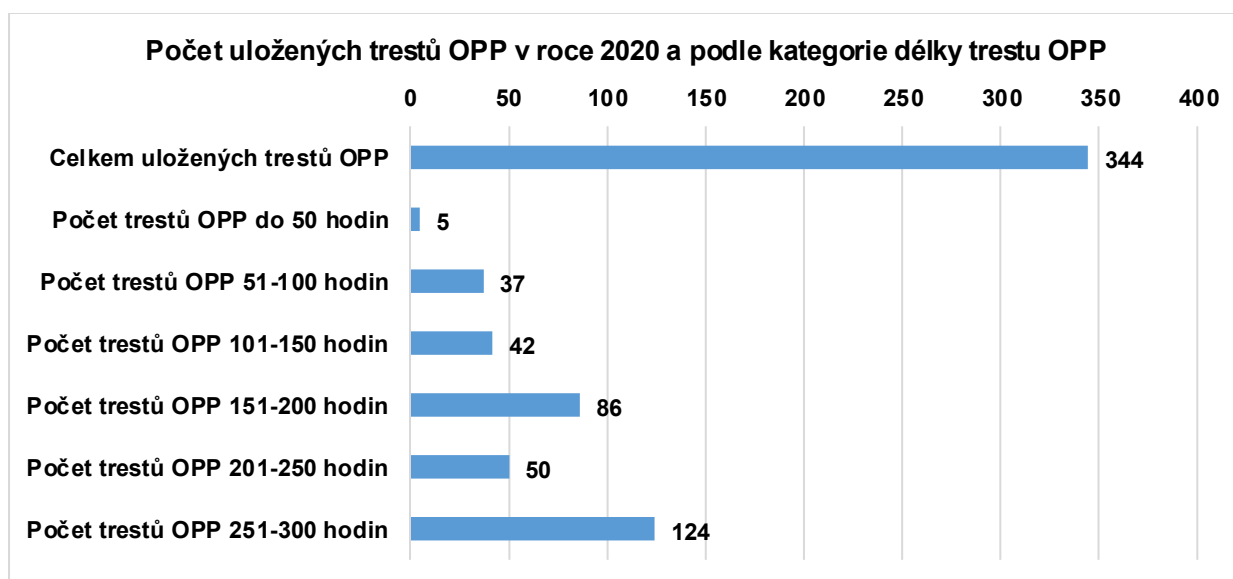
V kalendářním roce 2019 bylo příslušnými soudy uloženo celkem **434 trestů OPP**, z toho ve výměře **do 50 hodin celkem 13 trestů OPP (tj. 3,0 % z celkového počtu uložených trestů OPP)**, ve výměře **51–100 hodin celkem 52 trestů OPP (tj. 12,0 % z celkového počtu uložených trestů OPP)**, ve výměře **101-150 hodin celkem 56 trestů OPP (tj. 12,9 % z celkového počtu uložených trestů OPP)**, ve výměře **151-200 hodin celkem 91 trestů OPP (tj. 21,0 % z celkového počtu uložených trestů OPP)**, ve výměře **201-250 hodin celkem 72 trestů OPP (tj. 16,6 % z celkového počtu uložených trestů OPP)** a ve výměře **251-300 hodin celkem 150 trestů OPP (tj. 34,5 % z celkového počtu uložených trestů OPP).**

Graf 12 Počet uložených trestů OPP v roce 2019 a podle kategorie délky trestu OPP, vlastní tvorba

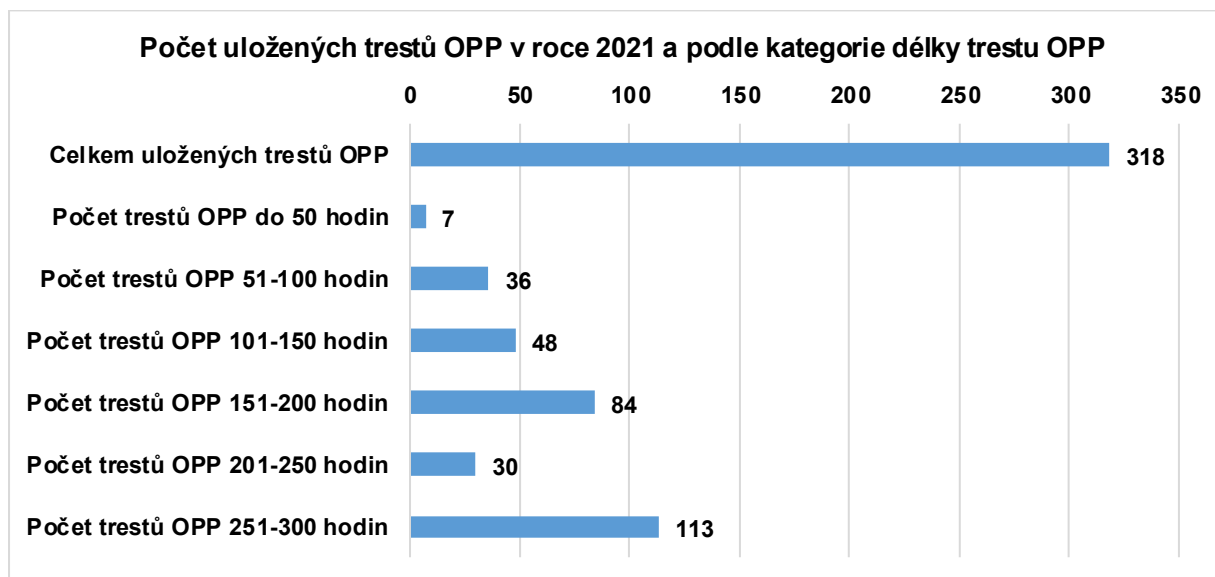
V kalendářním roce 2020 bylo příslušnými soudy uloženo celkem **344 trestů OPP**, z toho ve výměře **do 50 hodin** celkem **5 trestů OPP** (tj. **1,5 %** z celkového počtu uložených trestů OPP), ve výměře **51–100 hodin** celkem **37 trestů OPP** (tj. **10,8 %** z celkového počtu uložených trestů OPP), ve výměře **101-150 hodin** celkem **42 trestů OPP** (tj. **12,2 %** z celkového počtu uložených trestů OPP), ve výměře **151-200 hodin** celkem **86 trestů OPP** (tj. **25,0 %** z celkového počtu uložených trestů OPP), ve výměře **201-250 hodin** celkem **50 trestů OPP** (tj. **14,5 %** z celkového počtu uložených trestů OPP) a ve výměře **251-300 hodin** celkem **124 trestů OPP** (tj. **36,0 %** z celkového počtu uložených trestů OPP).

Graf 13 Počet uložených trestů OPP v roce 2020 a podle kategorie délky trestu OPP, vlastní tvorba

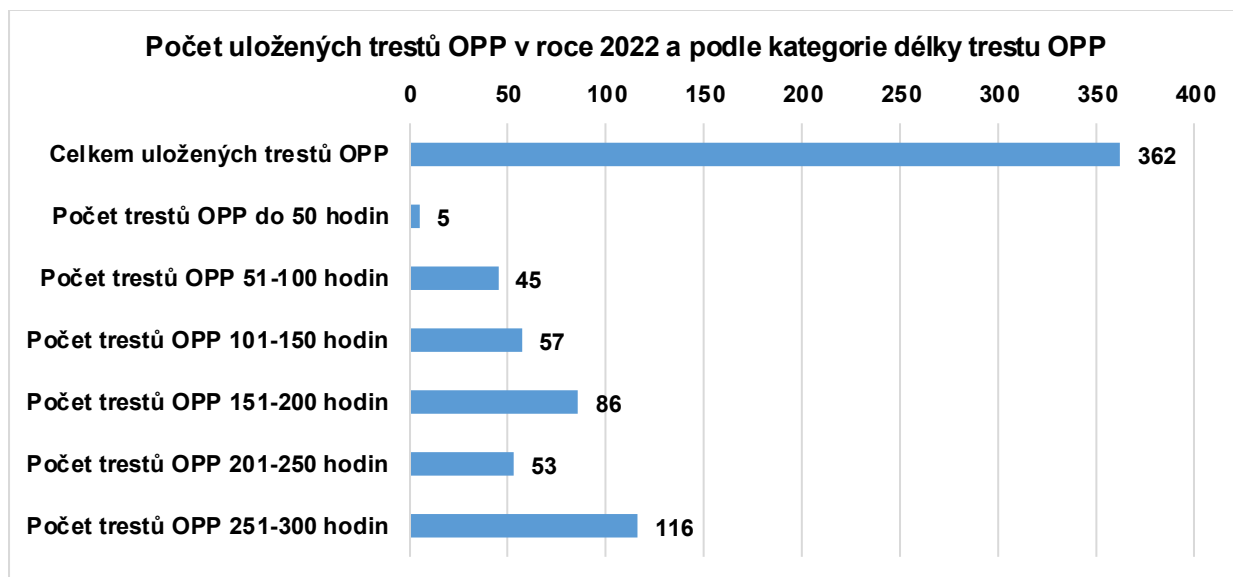
V kalendářním roce 2021 bylo příslušnými soudy uloženo celkem 318 trestů OPP, z toho ve výměře do 50 hodin celkem 7 trestů OPP (tj. 2,2 % z celkového počtu uložených trestů OPP), ve výměře 51–100 hodin celkem 36 trestů OPP (tj. 11,3 % z celkového počtu uložených trestů OPP), ve výměře 101-150 hodin celkem 48 trestů OPP (tj. 15,1 % z celkového počtu uložených trestů OPP), ve výměře 151-200 hodin celkem 84 trestů OPP (tj. 26,4 % z celkového počtu uložených trestů OPP), ve výměře 201-250 hodin celkem 30 trestů OPP (tj. 9,4 % z celkového počtu uložených trestů OPP) a ve výměře 251-300 hodin celkem 113 trestů OPP (tj. 35,6 % z celkového počtu uložených trestů OPP).

Graf 14 Počet uložených trestů OPP v roce 2021 a podle kategorie délky trestu OPP, vlastní tvorba

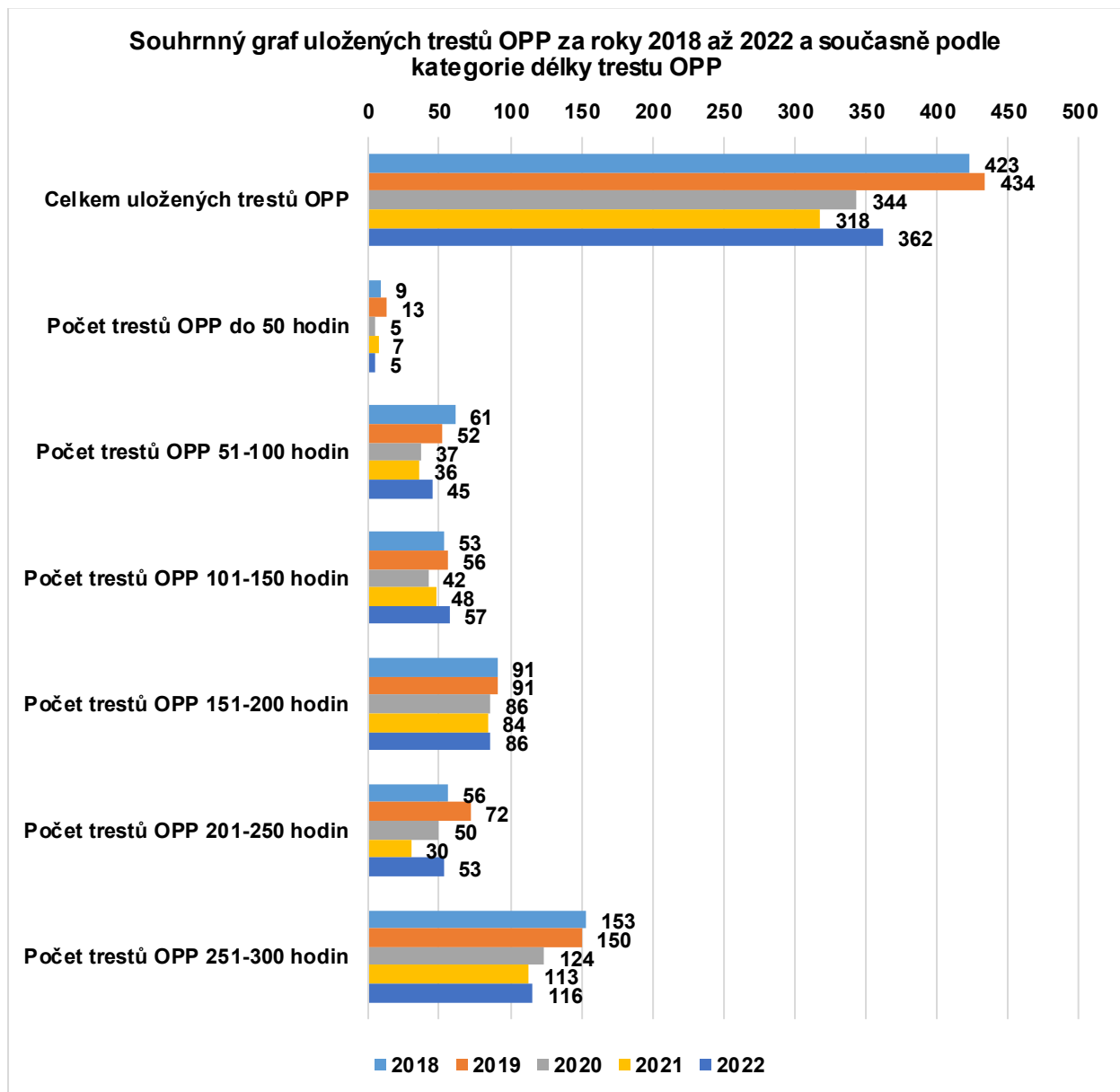
V kalendářním roce 2022 bylo příslušnými soudy uloženo celkem 362 trestů OPP, z toho ve výměře do 50 hodin celkem 5 trestů OPP (tj. 1,4 % z celkového počtu uložených trestů OPP), ve výměře 51–100 hodin celkem 45 trestů OPP (tj. 12,4 % z celkového počtu uložených trestů OPP), ve výměře 101-150 hodin celkem 57 trestů OPP (tj. 15,7 % z celkového počtu uložených trestů OPP), ve výměře 151-200 hodin celkem 86 trestů OPP (tj. 23,8 % z celkového počtu uložených trestů OPP), ve výměře 201-250 hodin celkem 53 trestů OPP (tj. 14,7 % z celkového počtu uložených trestů OPP) a ve výměře 251-300 hodin celkem 116 trestů OPP (tj. 32,0 % z celkového počtu uložených trestů OPP).

Graf 15 Počet uložených trestů OPP v roce 2022 a podle kategorie délky trestu OPP, vlastní tvorba

Níže je uveden souhrnný graf za jednotlivé kalendářní roky (2018 až 2022) s uvedením počtu udělených trestů OPP a současně i podle kategorie délky trestu OPP.

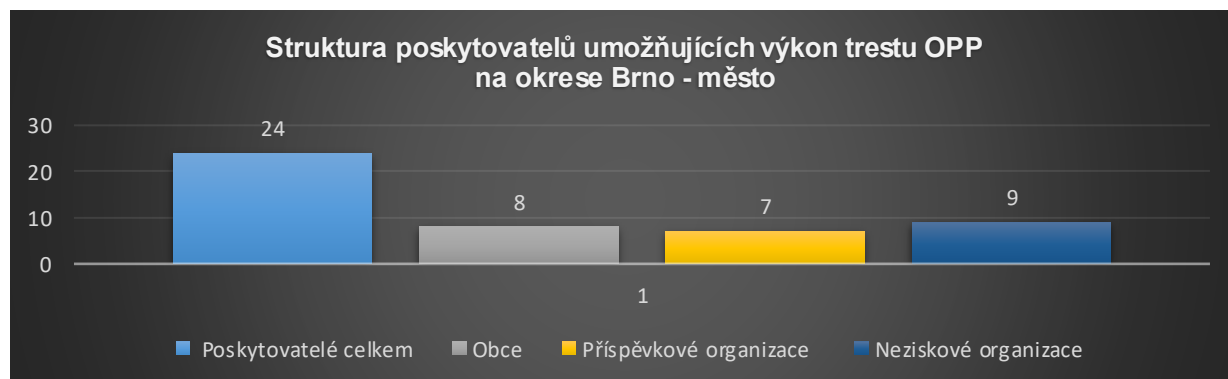
Graf 16 Počet uložených trestů OPP za roky 2018 až 2022 a současně podle kategorie délky trestu OPP, vlastní tvorba

5. Údaje o poskytovatelích OPP

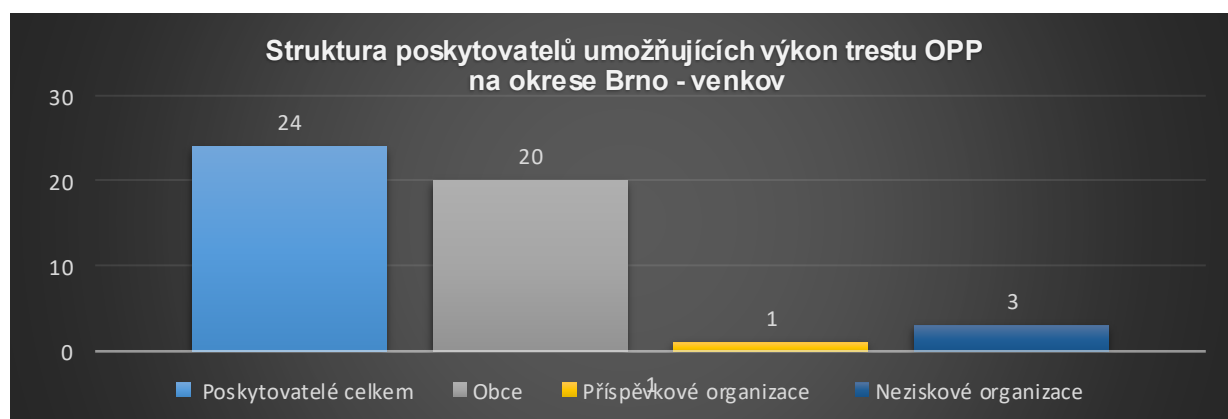
V rámci působnosti **Služby, středisko Brno**, poskytuje prostor pro realizaci trestu OPP v současné době (červen 2024) **celkem 48 poskytovatelů**. Z tohoto počtu **působí celkem 24 poskytovatelů na okrese Brno – město** (statutární město Brno, 50 % z celkového počtu poskytovatelů). Z těchto 24 poskytovatelů je **celkem 8 obcí, resp. městských částí statutárního města Brna** (tj. 33,3 % z počtu 24 poskytovatelů), 7 příspěvkových **organizací** (tj. 29,2 % z počtu 24 poskytovatelů) a **9 neziskových organizací** (tj. 37,5 % z počtu 24 poskytovatelů), z nichž je celkem 8 spolků a jeden ústav.

Graf 17 Struktura poskytovatelů umožňujících výkon trestu OPP na okrese Brno – město, vlastní tvorba

Na **okrese Brno – venkov** působí také **24 poskytovatelů** (což je 50 % z celkového počtu poskytovatelů, z nichž je **20 obcí**, (tj. 83,3 % z počtu 24 poskytovatelů), **1 příspěvková organizace** (tj. 4,2 % z počtu 24 poskytovatelů) a **3 neziskové organizace** (tj. 12,5 % z počtu poskytovatelů), kdy ve všech případech se jedná o spolky.

Graf 18 Struktura poskytovatelů umožňujících výkon trestu OPP na okrese Brno – venkov, vlastní tvorba

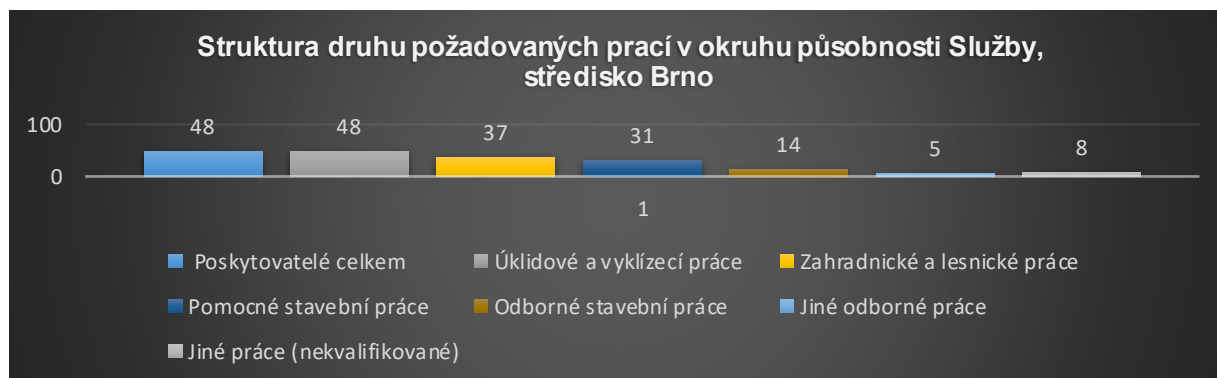
K problematice místního rozložení poskytovatelů v rámci působnosti Služby, středisko Brno byla zpracována interaktivní mapa s vyznačením sídla poskytovatelů a dalších potřebných, především kontaktních informací.

Níže je na obrázku č. 4 uvedena základní obrazovka interaktivní mapy (její printscreen). Interaktivní mapa obsahuje všech 48 poskytovatelů s jejich potřebnými údaji, není zde však jejich rozdělení po jednotlivých okresech, tedy na okres Brno – město (statutární město Brno) a na okres Brno – venkov, jsou zde uvedeni jako poskytovatelé za celé středisko Brno.

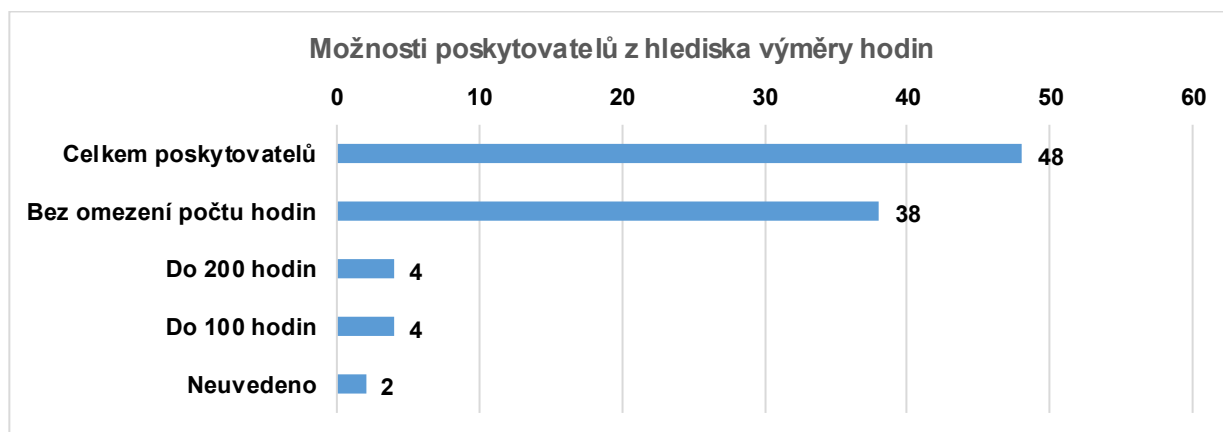

Graf 19 Struktura druhu požadovaných prací v okruhu působnosti Služby, středisko Brno, vlastní tvorba

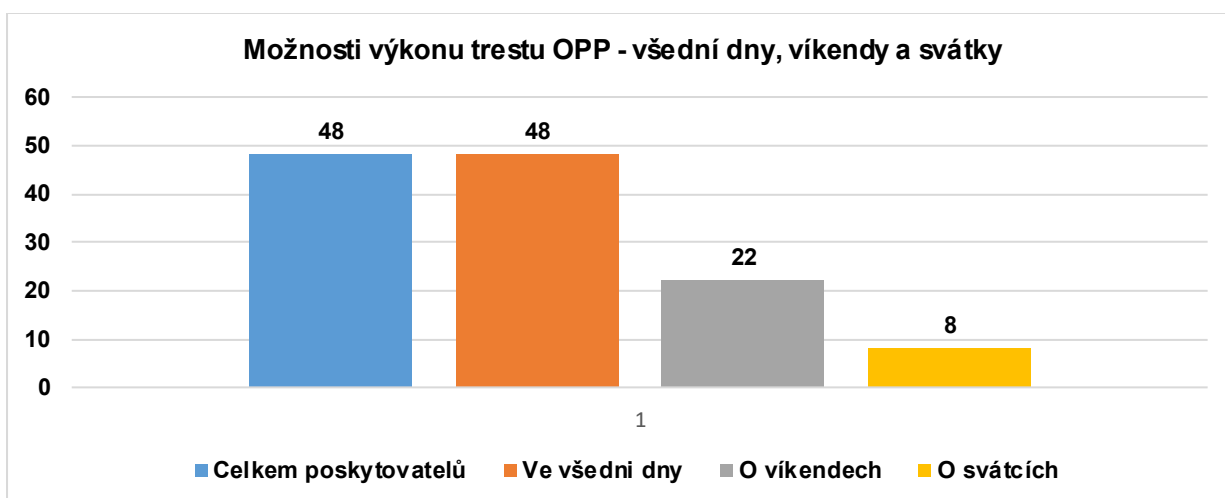
V dalším byly zjišťovány možnosti (vlastně i požadavky) poskytovatelů z hlediska **výměry hodin**, po kterou by u poskytovatelů mohli (či poskytovatel požaduje) odsouzení vykonávat trest OPP. Z celkového počtu **48 poskytovatelů jich 38** (tj. 79,2 % z celkového počtu poskytovatelů) uvedlo, že u nich lze **vykonávat trest OPP ve výměře bez omezení**, **4 poskytovatelé** (tj. 8,3 % z celkového počtu poskytovatelů) uvedli, že u nich lze vykonávat trest OPP **v maximální výměře 200 hodin** a **stejný počet poskytovatelů**, tj. 4 (opět 8,3 % z celkového počtu poskytovatelů), stanovil **maximální výměru v počtu 100 hodin**. **2 poskytovatelé** (tj. 4,2 % z celkového počtu poskytovatelů) se k problematice požadované výměry hodin **nevyjádřili**.

Graf 20 Možnosti poskytovatelů z hlediska výměry hodin, vlastní tvorba

Obdobně byli poskytovatelé **osloveni s dotazem**, ve které **dny v týdnu u nich mohou odsouzení vykonávat trest OPP**. Z celkového počtu **48 poskytovatelů jich 48** (tedy 100 % poskytovatelů) samozřejmě **umožňuje výkon trestu OPP ve všední dny**. **Vykonávat trest OPP lze o víkendech** u celkem **22 poskytovatelů** (tj. u 45,8 % poskytovatelů), tedy téměř u poloviny z celkového počtu poskytovatelů. Pokud má odsouzený zájem **vykonávat trest OPP o svátcích**, tak toto může pouze u **8 poskytovatelů** (16,6 % z celkového počtu poskytovatelů).

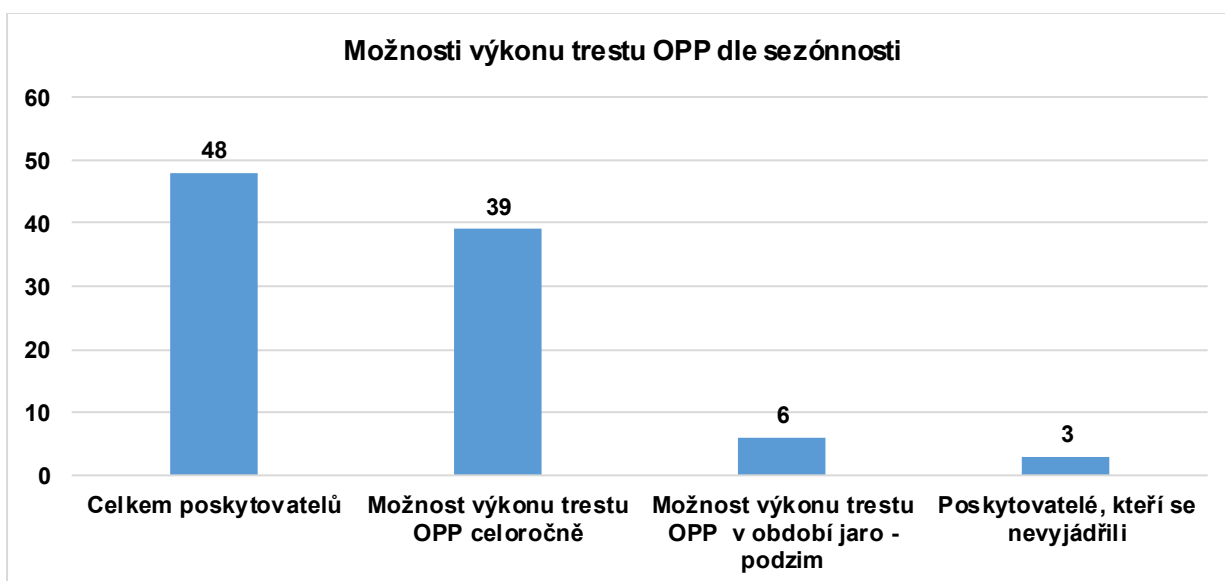
Graf 21 Možnosti výkonu trestu OPP – všední dny, víkendy a svátky, vlastní tvorba

Z hlediska **kapacity poskytovatelů**, tedy kolik odsouzených může pracovat u jednoho poskytovatele, byly jednotlivými poskytovateli poskytnuty údaje, které respektují jejich možnosti a potřeby, a pohybují se převážně **v jednotkách osob**. **Výjimečně v desítkách osob** (požaduje pouze **8 poskytovatelů**, tj. **16,7 % z celkového počtu poskytovatelů**).

Ze zadaných požadavků na výkon trestu OPP u jednotlivých poskytovatelů bylo vyhodnoceno, že z celkového počtu **48 poskytovatelů** jich celkem **39 poskytuje prostor pro výkon trestu OPP celoročně** (tj. **81,3 % z celkového počtu poskytovatelů**), **6 poskytovatelů** je schopno umístit odsouzené pouze **v období jarní až podzimní sezóny** (tj. **12,5 % z celkového počtu poskytovatelů**) a **3 poskytovatelé se nevyjádřili** (**6,25 % z celkového počtu poskytovatelů**).

Graf 22 Možnosti výkonu trestu OPP dle sezónnosti, vlastní tvorba

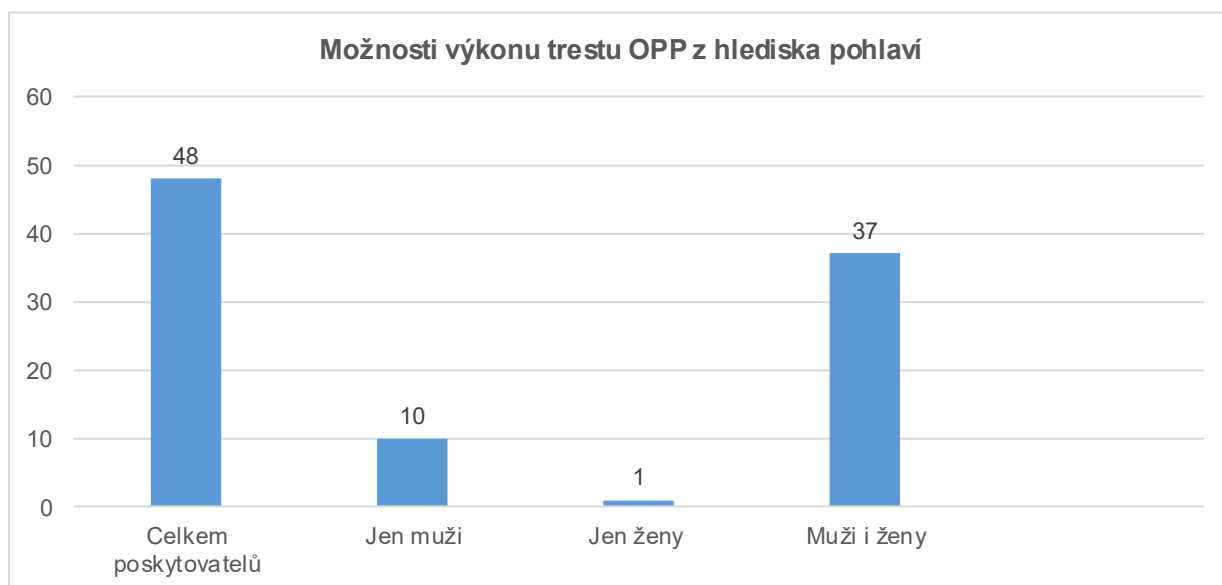
Při pohledu na **speciální požadavky a možnosti poskytovatelů** je na místě zaměřit pozornost na skutečnost, že pouze u **8 poskytovatelů** lze umístit **odsouzené se zdravotním omezením (16,7 % z celkového počtu poskytovatelů)**. Z takto malého zastoupení se jeví vhodně navýšit kapacitu poskytovatelů schopných pokrýt potřebu v této oblasti. **20 poskytovatelů požaduje před umístěním osobní jednání s odsouzeným (tj. 41,7 % z celkového počtu poskytovatelů)**. Pouze jeden poskytovatel uvedl, že před umístěním **nepožaduje předchozí konzultaci se Službou (tj. 2,1 % z celkového počtu poskytovatelů)**. Dále vyjádřili poskytovatelé i jiné požadavky (**jeden poskytovatel přijímá pouze mladistvé**, u **tří poskytovatelů nelze umístit odsouzené za násilnou TČ**, u **jednoho poskytovatele nelze umístit odsouzené za TČ související s dětmi a mládeží**).

Graf 23 Speciální požadavky a možnosti poskytovatelů, vlastní tvorba

V rámci analýzy bylo také zjišťováno, jak je možné u poskytovatelů **vykonávat trest OPP z hlediska pohlaví**, zda tedy práce mohou vykonávat jen muži nebo ženy, případně obě pohlaví. Bylo zjištěno, že u **37 poskytovatelů** mohou výkon trestu OPP vykonávat muži i ženy (tj. u **77,1 % z celkového počtu poskytovatelů**), u **10 poskytovatelů** mohou vykonávat trest OPP jen **muži (tj. u 20,8 % z celkového počtu poskytovatelů)** a pouze u **jednoho poskytovatele** mohou vykonávat trest OPP jen **ženy (tj. u 2,1 % z celkového počtu poskytovatelů)**.

Graf 24 Možnosti výkonu trestu OPP z hlediska pohlaví, vlastní tvorba

Mimo výše uvedených skutečností byla zjišťována platnost požadavku na umístování odsouzených k výkonu trestu OPP. Ze **48 poskytovatelů** jich **36** uvádí **platnost požadavku bez omezení (tj. 75,0 % z celkového počtu poskytovatelů)**, **6 poskytovatelů** uvádí **omezenou platnost požadavku (tj. 12,5 % z celkového počtu poskytovatelů)** a **6 poskytovatelů** se k věci **nevyjádřilo**.

Při zpracování analýzy výkonu trestu OPP byli poskytovatelé OPP v rámci šetření osloveni s žádostí o odpověď na několik otázek, které se vázaly k jejich **motivaci k poskytování možnosti výkonu trestu OPP** u jejich instituce, k **problémům či mimořádným situacím**, které se při **poskytování možnosti výkonu trestu OPP vyskytly**, k **potřebám poskytovatelů** při umístování odsouzených k výkonu trestu OPP a samozřejmě také **i k vykonatelnosti samotného trestu OPP**. Nejčastější odpovědi poskytovatelů jsou po jednotlivých otázkách a spektru odpovědí uvedeny níže v souhrnné tabulce.

Tabulka 16 Odpovědi poskytovatelů k problematice ukládání a výkonu trestu OPP, vlastní tvorba

Odpovědi poskytovatelů k problematice ukládání a výkonu trestu OPP	
Proč jste se stal poskytovatelem? Jaký to má pro Vás význam (být poskytovatelem OPP)?	<ul style="list-style-type: none"> • Společenská uvědomělost. • Můj zaměstnavatel je veřejná instituce, tudíž je tu jakási společenská zodpovědnost. • Byli jsme osloveni ze strany klienta, chtěli jsme vyhovět našemu občanovi. • Máme problém získat stálé zaměstnance, takže tímto způsobem se snažíme vykrýt aktuální práce. • Jsme státní instituce, tudíž máme komplexně fungovat jako služba pro lidi. • Tradice. • Přináší nám to benefit v bezplatné pracovní síle. • Máme nedostatek zaměstnanců. • Jsme veřejná instituce, tak tato činnost k nám prostě patří. • Pracovní výpomoc. • Jde o dlouhodobou spolupráci se Službou. • Máme pracovníky zdarma, je to velká pomoc. • Navýšení pracovních sil. • Klienti jsou vesměs z okolí, takže pracují vlastně pro sebe a své okolí přímo.
Je na tom pro Vás něco obtížného?	<ul style="list-style-type: none"> • Stanovení harmonogramu dopředu je obtížné, klient se několikrát omlouvá, mění termíny, je to zdoluhavá administrativa. • Samotná komunikace s klientem. • Problém zajistit sociální zázemí (skříňka, WC...) • Při komunikaci se Službou či PČR nevyhovuje telefonická komunikace, nelze ověřit, kdo volá. Vyhovuje emailová komunikace. • Není reálné plánovat hodiny dopředu. Potom klienti telefonují, že termíny potřebují změnit, a na takovou administrativu není čas. Prostě klient přijde, odpracuje a má zapsány odpracované hodiny. • Nejde vypisovat formulář na plánování, protože s klienty se domlouváme operativně

	<p>telefonicky, podle toho, jak my potřebujeme něco udělat. A jak by nám to po telefonu podepsali?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nemáme dostatečné sociální zázemí pro klienty, např. skříňku na věci. • Sloučení administrativy a praxe v terénu je pro jednoho styčného zaměstnance často z časových důvodů nereálné. • Někteří klienti nemají základní pracovní návyky a zodpovědnost. Jsou jako malé děti, takže by potřebovali někoho, kdo by je do té práce ráno poslal. • Ideální je jeden pracovník v terénu přímo ke klientům a jeden pracovník na administraci a komunikaci. • Jestliže se plánování směn domlouvá s klientem po telefonu, není možné podepsat v harmonogramu. • Nespolehlivost, klienti jsou lhostejní a nezodpovědní. • Je důležitá pečlivá evidence odpracovaných hodin s podpisem klienta, neboť se tím vyhneme případným pozdějším sporům s klientem. • Problém s docházkou klientů. • Jakmile je v pracovním kolektivu klientů nějaká klientka, vede to k problémům. • Nejsme schopni zajistit vhodné sociální zázemí pro klienty (šatny, WC). • Nelze plánovat docházku předem. Klienti často nepřijdou a byla by to potom samá „A“, jestli bude kvůli absenci u nás výkon práce ukončen, co s klientem bude? Tak ať radši chodí podle toho, jak má čas, a hodiny si nakonec postupně odpracuje.
<p>Jaké situace jsou pro Vás náročné?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nespolehlivost klienta, nepravidelná docházka. • Jestliže máme naplánovanou nějakou práci, připravené pomůcky a klient ten den nepřijde. • Pokud klient nepřijde na naplánovanou činnost. • Plánování práce za špatného počasí. • Problém žen v kolektivu. • Klienti nemají pracovní návyky. • Nespolehlivost (docházka) klientů. • Je důležitá neustálá motivace a povzbuzování klienta. • Snažíme se o maximální vstřícnost s pracovní dobou, a hlavně pokud jde o klientky, které mají v péči děti. • Zajišťujeme velké území, takže je pro nás náročná kontrola výkonu a kvality odvedené práce. Ale zase máme pro vaše klienty na tomto území pořád dost možné práce. • Neustále klientům zdůrazňujeme: NE alkohol!

	<ul style="list-style-type: none"> • Řešení náhrady způsobených škod a problematika řešení úrazů.
Řešili jste někdy mimořádnou situaci?	<ul style="list-style-type: none"> • Klient byl cizinec, nepochopil vtip a málem vznikla rvačka. Ale včas jsme to zvládli. • Alkohol u klienta. Nebylo mu proto umožněno nastoupit na směnu. • Klientka se sice vždy řádně dostavila, ale vůbec nepracovala. Prostě stála a nic. Po několika debatách jsme zjistili, že ona vlastně neumí pracovat, protože nikdy nebyla zaměstnaná. Nevzdali jsme to a snažili jsme se vybudovat pracovní návyky a zodpovědnost. Teď je klientka na takové úrovni, že pracuje zcela samostatně a má na starost úklid v celé budově. Asi se jí líbí, že ji chválíme, a jak je prostě pro nás důležitá.
Je něco, co by se mohlo zlepšit na spolupráci se Službou?	<ul style="list-style-type: none"> • Poskytovatelé k této otázce nevznесли žádné kritické připomínky nebo návrhy ke zlepšení, naopak spolupráci hodnotili velmi kladně.
Jaké jsou Vaše potřeby ve vztahu k umístování odsouzených směrem ke Službě?	<ul style="list-style-type: none"> • Odsouzení by měli být důrazně upozorněni na faktor kvality odvedené práce. • Jednání se zástupci Služby probíhají vždy v dobré kooperaci, je znát snaha o spolupráci a nápomocnost. • Asi to není moc reálné, potřebujeme zručné a šikovné klienty. Přivítáme klienta s ŘP. • Probíhají u nás aktivity pro děti a mládež, tudíž důsledně trváme na výběru vhodných klientů – NE mravnostní delikty. • Myslím, že klienti, kteří k nám chodí, jsou vhodně motivovaní.
V rámci našeho projektu, který realizuje Služba, máme možnost vzdělávat poskytovatele a školit je v oblasti různých témat. V jaké oblasti by to podle Vás mělo být? Jaké téma či dovednost vnímáte jako zásadní z hlediska vzdělávání?	<ul style="list-style-type: none"> • Za důležitou při této činnosti považujeme trpělivost. Tak asi nějaký návod, jak ji posílit? • Pokud bude Služba něco organizovat, bylo by vhodné informovat všechny poskytovatele o možných tématech, aby byla možnost výběru. • Jestli by byly nějaké možnosti ohledně vzdělávání, bylo by dobré dostat informaci. • Asi by nebyl na vzdělávací aktivity časový prostor. • Někjaký kurz, jak pracovat s klienty. Takže něco z oblasti psychologie. • Sebeobrana. • Školení, jak motivovat lidi k práci. • Možná by bylo fajn, setkat se s jinými poskytovateli a sdělit si vzájemně zkušenosti. Ať máme přehled, jak jsou na tom jinde. • Jak komunikovat s odsouzenými (problémové osoby) a jejich vedení (motivace).
Jaká si myslíte, že je obecně vykonatelnost trestu OPP?	<ul style="list-style-type: none"> • Velmi malá. • Nedokážeme posoudit. • Doufáme, že tak 75 % je úspěšně odpracováno. • Naprostá většina klientů si to odpracuje.

	<ul style="list-style-type: none"> • 70 % klientů si trest odpracuje. • Myslíme, že asi 90 % klientů si to řádně odpracuje. • Odhadujeme, že tak 10 % daných hodin je vykonáno.
--	--

Kromě výše uvedených odpovědí na položené otázky v rámci průzkumu mezi poskytovateli možnosti výkonu trestu byly zjištěny některé zajímavé skutečnosti. Jeden z poskytovatelů například uvedl, že již celkem **tři klienty po úspěšném odpracování trestu OPP přijal na hlavní pracovní poměr (HPP)**, je s nimi **spokojený** a klienti si této možnosti **váží a řádně pracují**. Další poskytovatel uvedl, že dříve měli klienta, který u něj **řádně vykonal trest OPP**, po jeho skončení se stal **osobou samostatně výdělečně činnou (OSVČ)** v oblasti **elektroinstalací**, a protože je spolehlivý, tak je poskytovatelem **objednáván k provedení oprav a zajištění různých akcí, obdobně takto spolupracují s další bývalým klientem v oblasti instalatérských prací**.

Dále někteří poskytovatelé uvedli, že pokud se klient **osvědčí jako zodpovědný**, tak nemají problém mu **umožnit i práci přes víkend s přesným stanovením pracovního úkolu**, zajištěním potřebného materiálu a stanovením času na realizaci uložených prací.

Dále bylo některými poskytovateli uvedeno, při nástupu klienta **zpracují plán na asi tři termíny dopředu** a pak už **neplánují, klienti chodí dle možností**. Je to podle nich **zbytečná administrativa**, na kterou **poskytovatelé nemají čas** a **klienti by se stejně případně omlouvali nebo termín měnili**. Poskytovatelé **mají stále připravenou práci**, klient přijde a **pokračuje ve své rozdělané práci, nebo dostane hned nové zadání**.

Současně bylo také v rámci průzkumu zjištěno, že **někteří poskytovatelé z oblasti státní správy nevyužívají (nebo nechtějí využívat)** příslušná ustanovení Nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů, kdy podle **přílohy č. 6** tohoto nařízení je **práce, při nichž zaměstnanec přichází do styku se zadrženými, obviněnými, obžalovanými nebo odsouzenými osobami v rámci trestního řízení, zařazena mezi práce se značnou mírou neuropsychické zátěže nebo jiným možným rizikem ohrožení zdraví nebo života**, a na základě tohoto nařízení mají tito zaměstnanci poskytovatele (kontaktní osoby) nárok na zvýšení platu.

Naopak bylo zjištěno, že **někteří poskytovatelé svým zaměstnancům (kontaktním osobám) proplácí i příplatek za vedení**.

Závěrem je potřeba uvést, že se jeví jako **velmi potřebné** poskytovatelům nabídnout a **poskytnout relevantní zkušenosti a informace z oblasti práce s odsouzenými**, včetně jejich motivace apod. Tato skutečnost vyplynula z realizovaných rozhovorů s poskytovateli a je zřejmé, že by měli o tuto problematiku zájem. Problém je ovšem čas, poskytovatelé mají poměrně dost práce s administrativou, takže prostor na další aktivity, včetně vzdělávání se jim již těžko hledá. Možnou cestou se případně jeví forma on-line setkání, nicméně je nutné prověřit případné technické možnosti poskytovatelů, a to konkrétně u jednotlivých kontaktních osob.

V rámci zpracování této analýzy bylo zjištěno, že je potřeba **rozšířit síť poskytovatelů**, a to jak na **okrese Brno – město, tak i na okrese Brno – venkov**. Na okrese **Brno – město** chybí především poskytovatelé, kteří nabízejí možnost výkonu trestu OPP **o víkendu**, a dále poskytovatelé, kteří by umožnili výkon trestu OPP i **osobám se zdravotním postižením**.

Situace na okrese **Brno – venkov je obdobná**, navíc je zde potřeba zajistit **síť poskytovatelů v dosud neobsazených lokalitách** (viz interaktivní mapa výše). Je nutné **vytvořit síť připravených poskytovatelů** tak, aby Služba měla připraven dostatek subjektů (poskytovatelů) a uzavřeny s nimi Dohody o spolupráci tak, aby odsouzený mohl na okrese Brno – venkov **vykonat trest OPP bez zbytečného odkladu a s rozumným dostupným dojezdem**.

K tomu je nutné primárně oslovit **obce v neobsazených lokalitách**, jako základní územní samosprávné celky (na území okresu Brno – město úřady městských částí). Dále je nutné zvážit a samozřejmě využít další spolupráci s církevními subjekty, charitou, správami hřbitovů, městskými lesy, Lesy ČR, a.s., domovy seniorů, dalšími nestátními neziskovými organizacemi (Asociace nestátních neziskových organizací), kulturními a sportovními institucemi, nemocnicemi, školami atd., **vždy podle vyhodnocení postavení subjektu** v dané lokalitě (regionu).

Z hlediska poskytovatelů jsou vnímány negativně problémy s **plánováním harmonogramu**, jednak je to **časově náročné** a na druhé straně **odsouzení harmonogram nedodržují**, často mění termíny apod. Je nutné věnovat pozornost a dořešit **problematiku způsobených škod a úrazů** (pojištění). Ze strany poskytovatelů je také velmi často negativně vnímán problém se zajištěním sociálního zázemí pro odsouzené (šatny, WC ...).

Z hlediska povědomí o činnosti Služby se jeví jako vhodné **rozšířit celospolečenské povědomí** o její činnosti, a to jak na úrovni jednotlivců, tak i institucí, firem, škol (prezentovat činnost Služby na středních školách) apod. Tato informační osvěta zcela určitě přispěje i k případnému **rozšíření sítě poskytovatelů**. Je třeba se zaměřit na **spolupráci s Asociací nestátních neziskových organizací (ANNO)**, **propojení s Úřadem práce ČR (ÚP ČR)**, na **spolupráci s Místními akčními skupinami (MAS)** či využít i **možnost předávání informací přes činnost mikroregionů**.

6. Údaje o Službě, středisko Brno

V rámci zpracování analýzy byl osloven vedoucí střediska Brno s žádostí o poskytnutí rámcových informací k upřesnění činnosti střediska a spolupráce se zainteresovanými subjekty. Získané informace jsou uvedeny níže.

Orgány činné v trestním řízení (OČTŘ) jsou **klíčovými partnery Služby**. Komunikace probíhá především prostřednictvím **datových zpráv**. **Častý je také v telefonický kontakt**. Do okresu Brno – město, případně i do okresu Brno – venkov, se často **stěhují klienti z celé republiky**, což má za důsledek, že je **nutná spolupráce více soudy**, které **nejsou v oblasti působnosti Služby, středisko Brno**. Stěžejním partnerem je **Městský soud v Brně a Okresní soud Bmo – venkov**. Zde dochází k **pravidelnému osobnímu setkávání** s vyššími soudními úředníky a soudci. Setkání bývá dvakrát do roka. **Vzájemná spolupráce je hodnocena jako dobrá**. Především **Městský soud v Brně je velkou institucí**, kde pracuje mnoho soudců a vyšších soudních úředníků. Tato skutečnost **mírně ztěžuje vzájemnou komunikaci**, protože komunikace probíhá především s **vedením trestního úseku**, který pak informace předává jednotlivým soudcům. Není zde možná **přímá propojenost mezi Službou a konkrétními soudci**, jako je v **menších městech**. Naproti tomu **vedení střediska je přesvědčeno, že vzájemná komunikace OČTŘ funguje dobře**, protože se vždy potřebné informace daří sdělit na příslušná místa, kam je nutné tyto informace poskytnout.

V oblasti spolupráce se samosprávou jsou **stěžejními partnery** především městské části **Bmo – Židenice, Brno-střed, Brno-Bystrc a Brno-Černovice**. V těchto městských částech nejčastěji **odsouzení odpracovávají tresty OPP**. Se **zástupci samosprávy** jsou nastaveny velice **dobré pracovní vztahy**. Spolupráce probíhá, jak s městskými částmi v Brně, tak samozřejmě i s obcemi v okrese Brno-venkov. U **obcí jsou partnery Služby většinou starostové**, kteří zpravidla nabízí možnost odpracování trestu pro jednoho až dva klienty současně. U **městských částí nejčastěji spolupráce probíhá s úředníky**, kteří mají **odpracování trestu OPP na starosti**. Pracovní vztahy jsou velice silné a propojení Služby se samosprávou na středisku v Brně je hodnoceno jako bezproblémové a velice přínosné pro Službu. Úředníci i vedení Služby, středisko Brno jsou navíc **zapojeni do mnoha projektů**, které jsou úzce spojeny se samosprávou. Tato skutečnost umožňuje ovlivňovat dění v regionu.

Služba, středisko Brno je, resp. jeho pracovníci jsou **členem Rady města pro prevenci kriminality**, jsou součástí **Týmu pro mládež** v městě Brně.

Z hlediska **sociálních služeb** a dalších subjektů, kteří pracují s **cílovou skupinou**, tedy **odsouzenými k výkonu trestu OPP**, má středisko Brno velké štěstí, že sídlí v Brně, které je **velice dobře zasíťované sociálními službami**. Středisko má tak možnost doporučit klientům a **spolupracovat v rámci výkonu trestu OPP s velice početnou skupinou neziskových organizací**. Většinou je možnost výběru z více organizací, které se zabývají stejnou problematikou, jako je ambulantní léčba drogové závislosti, dluhové poradenství, programy pro zvládání agrese a jiné. V rámci výkonu trestu OPP středisko nejčastěji spolupracuje jak s organizacemi, tak i státní správou. Jedná se především o tyto partnery: **sociální kurátoři, OSPOD, RATOLEST, REMEDIS, PODANÉ RUCE**. **Kvalita** nabízených služeb subjekty je **hodnocena jako nadstandartní**. Propojenost Služby s neziskovými organizacemi dotváří vysoce efektivní působení na pozitivní změnu v životě klientů.

Vedení střediska je přesvědčeno, že **povědomí o Službě je v regionu okresů Brno – město a Brno – venkov na dobré úrovni**. **Pracovníci střediska** jsou často **oslovováni** z řad škol a neziskového sektoru, **k přednáškám a akcím s cílem představit činnost Služby, středisko Brno**. **Maximálně** je využívána snaha v rámci regionu **o osvětu**, která se **pozitivně** projevuje **v povědomí o Službě mezi veřejností u obou okresů**. V řadách **odborné společnosti** je středisko v regionu **velice známým a aktivním partnerem**. Toto se pak pozitivně projevuje také dále prostřednictvím služeb partnerů z neziskového i státního sektoru.

7. Seznam obrázků

Obrázek 1 Hranice okresu Brno – město, zdroj: www.mapy.cz	4
Obrázek 2 Mapa rozložení velkých vyloučených lokalit na okrese Brno – město, zdroj SPSZ 2016-2019	12
Obrázek 3 Hranice okresu Brno – venkov, zdroj: www.mapy.cz.....	13
Obrázek 4 Úvodní obrazovka interaktivní mapy s údaji k poskytovatelům, vlastní tvorba	41

8. Seznam tabulek

Tabulka 1 Vývoj počtu obyvatel okresu Brno-město od roku 2000 do roku 2023, zdroj ČSÚ	5
Tabulka 2 Vývoj počtu uchazečů o práci, okres Brno – město od roku 2014 do roku 2023, zdroj ČSÚ	7
Tabulka 3 Počet registrovaných trestných činů na území okresu Brno – město v letech 2005 až 2023, zdroj ČSÚ a Policejní prezidium ČR	9
Tabulka 4 Velké sociálně vyloučené lokality s jejich vymezením, zdroj SPSZ 2016-2019	10
Tabulka 5 Malé sociálně vyloučené lokality (ubytovny) s jejich vymezením, zdroj SPSZ 2016-2019	11
Tabulka 6 Vývoj počtu obyvatel okresu Brno – venkov od roku 2000 do roku 2023, zdroj ČSÚ	14
Tabulka 7 Vývoj počtu uchazečů o práci, okres Brno – venkov od roku 2014 do roku 2023, zdroj ČSÚ	16
Tabulka 8 Registrované trestné činy v Jihomoravském kraji po jednotlivých okresech a druzích TČ, včetně objasněnosti za rok 2023, zdroj ČSÚ a Policejní prezidium ČR	16
Tabulka 9 Počet registrovaných trestných činů na území okresu Brno – venkov v letech 2005 až 2023, zdroj ČSÚ a Policejní prezidium ČR	17
Tabulka 10 Index sociálního vyloučení – počty obcí Jihomoravského kraje v roce 2021, zdroj Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Petr Lang	18
Tabulka 11 Předjednání trestu OPP v letech 2018–2020 a vliv na jeho výkon v absolutních číslech, vlastní tvorba	23
Tabulka 12 Předjednání trestu OPP v letech 2018–2020 a vliv na jeho výkon v procentuálním vyjádření, vlastní tvorba.....	23
Tabulka 13 Ukládání trestu OPP a předjednání – odpovědi pracovníků, vlastní tvorba	26
Tabulka 14 Umístitelnost a vykonatelnost trestu OPP – odpovědi pracovníků, vlastní tvorba	29
Tabulka 15 Údaje o poskytovatelích – odpovědi pracovníků, vlastní tvorba	32
Tabulka 16 Odpovědi poskytovatelů k problematice ukládání a výkonu trestu OPP, vlastní tvorba	45

9. Seznam grafů

Graf 1 Registrované trestné činy v okresech Jihomoravského kraje, srovnání od roku 2019 do roku 2023, s přepočtem na 1 tisíc obyvatel, zdroj ČSÚ a Policejní prezidium ČR	8
Graf 2 Uložené tresty OPP v jednotlivých krajích ČR v letech 2018–2022, vlastní tvorba	19
Graf 3 Počet uložených trestů OPP v rámci ČR v letech 2018–2022, vlastní tvorba	20
Graf 4 Přehled uložených trestů OPP v letech 2018–2022 v působnosti Služby, středisko Brno, vlastní tvorba	20
Graf 5 Vykonatelnost trestu OPP v roce 2018 – středisko Brno, vlastní tvorba	21
Graf 6 Vykonatelnost trestu OPP v roce 2019 – středisko Brno, vlastní tvorba	21
Graf 7 Vykonatelnost trestu OPP v roce 2020 – středisko Brno, vlastní tvorba	22
Graf 8 Srovnání vykonatelnosti trestu OPP v letech 2018–2020 – středisko Brno, vlastní tvorba	22
Graf 9 Uložené tresty OPP a jejich předjednání nebo nepředjednání, včetně doplňujících informací, vlastní tvorba	24
Graf 10 Struktura trestné činnosti u obecně prospěšných prací, zdroj Export dat Probační rejstřík AIS PMS 12/2022	34
Graf 11 Počet uložených trestů OPP v roce 2018 a podle kategorie délky trestu OPP, vlastní tvorba	35
Graf 12 Počet uložených trestů OPP v roce 2019 a podle kategorie délky trestu OPP, vlastní tvorba	36
Graf 13 Počet uložených trestů OPP v roce 2020 a podle kategorie délky trestu OPP, vlastní tvorba	36
Graf 14 Počet uložených trestů OPP v roce 2021 a podle kategorie délky trestu OPP, vlastní tvorba	37
Graf 15 Počet uložených trestů OPP v roce 2022 a podle kategorie délky trestu OPP, vlastní tvorba	38
Graf 16 Počet uložených trestů OPP za roky 2018 až 2022 a současně podle kategorie délky trestu OPP, vlastní tvorba.....	39
Graf 17 Struktura poskytovatelů umožňujících výkon trestu OPP na okrese Brno – město, vlastní tvorba	40
Graf 18 Struktura poskytovatelů umožňujících výkon trestu OPP na okrese Brno – venkov, vlastní tvorba	40
Graf 19 Struktura druhu požadovaných prací v okruhu působnosti Služby, středisko Brno, vlastní tvorba	42
Graf 20 Možnosti poskytovatelů z hlediska výměry hodin, vlastní tvorba	42
Graf 21 Možnosti výkonu trestu OPP – všední dny, víkendy a svátky, vlastní tvorba	43
Graf 22 Možnosti výkonu trestu OPP dle sezónnosti, vlastní tvorba	43
Graf 23 Speciální požadavky a možnosti poskytovatelů, vlastní tvorba	44
Graf 24 Možnosti výkonu trestu OPP z hlediska pohlaví, vlastní tvorba	44